

Jesenice, 17. aprila 1970

ŽELEZAR — GLASILO DELOVNEGA**KOLEKTIVA ŽELEZARNE JESENICE**

— Ureja redakcijski odbor — Glavni in odgovorni urednik Joža Varl — Rokopisov in fotografij ne vračamo — Naslov: Uredništvo

»Železarni«, združeno podjetje SLOVENSKE

ŽELEZARNE, I. Jubičana — Železarna Jesenice,

Telefon int. »Uredništvo« 423, administracija 484

— Tisk CP »Gorenjski tisk«

ŽELEZAR

Izločanje nerentabilne proizvodnje po sanacijskem in razvojnem programu

Na zadnji seji sveta delovne enote valjarn Javornik so predstavniki uprave podjetja in strokovnih služb utemeljevali vzroke za postopno ukinjanje proizvodnje v valjarni profilov ter na lahki in srednji prog. Iz njihovih razprav povzemamo najvažnejše misli.

Izločanje nerentabilne proizvodnje je kompleksno vprašanje

Glavni direktor mag. inž. Peter KUNC je v uvodu v strokovno in analitično razlago o izločanju nerentabilne proizvodnje, kar je predvideno tudi v sanacijskem programu, sprejetim lani, poudaril, da smo se v Železarni že s svojim investicijskim programom leta 1960 odločili za to. Takrat smo se odločili, da bomo obdržali proizvodnjo pločevine in proizvodnjo žice. Vsa investicijska vlaganja v tem času tudi potrjujejo, da smo to smer držali, pripravljajo pa se tudi elaborati za novo hladno valjarno, ki je zajeta v tem razvojnem konceptu. Današnja fizionomija podjetja se torej oblikuje po odločitvah sprejetih leta 1960. Če bi se po predvidevanjih iz leta 1960 rekonstrukcije in novogradnje (aglomeracija, bluming, valjarna trakov, valjarna žice in jeklovlek) izvajale po programu, bi o tem morali razpravljati že leta 1965. Ker pa so se investicije zaradi neustreznega vlaganja kapitala v železarstvo in zaradi časovnega odstopanja pri realizaciji kreditov, ne po naši krivdi, zavlekle v leto 1970, je to vprašanje toliko bolj aktualno postalo danes.

V tem času so se sicer v podjetju naredili nekateri osnovni premiki v metalurškem delu. Tako smo šli v jeklovleku v večjo ekspanzijo, kakor smo računali, v jeklarnah smo se odločili za proizvodnjo na električnih pečeh in odstopili od rekonstrukcije plavžev. Medtem, ko smo v valjarniškem delu ostali zvesti prvotnemu konceptu, da v bodoče valjamo brez večjih rekonstrukcij, razen v adjustaži, debelo pločevino, vse ostalo pa ali hladno valjane trakove, ali hladno valjano pločevino. Pri žici ostanemo pri vroče valjani žici, ki jo v maksimalno možni meri predelamo doma in sicer v vlečeno žico in to v elektrode, žeblice in čim tanjšo žico, kar pa je še vroče valjane žice, pa jo poskušamo v predelovalnih obratih naprej predelati. Po letu 1965, ko se pričinja debata o integraciji slovenskih železarn, se je našla druga solucija. Namesto,

da sami investiramo v osnovna sredstva, smo začeli delati na večjem poslovnem sodelovanju s tovarnami, ki ta osnovna sredstva imajo in ki lahko predelujejo toplo valjano žico. To so Veriga Lesce, Plamen Kropa, Žična Celje in naše domače podjetje Kovinar. Tako danes toplo valjane žice za trg nimamo več, razen seveda to, kar imamo s posebnimi pogodbami dogovorjeno s kupci. Ob taki zavestni preorientaciji ostaja samo vprašanje, kdaj ustaviti nerentabilno proizvodnjo oziroma zakaj se obratujemo na teh zastarelih napravah. Z integracijo slovenskih železarn se je rešilo tudi vprašanje valjarne profilov, kajti v okviru združenega podjetja Slovenske železarn imamo že dve valjarni profilov in v nobenem primeru ne bi bilo ekonomično, da obnavljamo še našo, čeprav je bil v tem pogledu pred leti bolj optimistični kurz. Če smo na ta vprašanja gledali pred leti drugače, kakor danes, potem to ni kaprica, ampak posledica razvoja in ekonomskih zakonitosti.

Ko govorimo o izločanju nerentabilne proizvodnje, moramo predvsem imeti pred seboj naslednja vprašanja:

— kako preusmeriti oziroma prekvalificirati v teh obratih zaposlene ljudi v druge obrate,

— kako naše poslovne partnerje, ki so iz teh obratov dobivali surovine, preusmeriti na druge proizvajalce, ali na preusmeritev njihove proizvodnje in

— kako ob polni izkoriščenosti proizvodnje jekla, jeklo, ki ga sedaj predelujemo v zastarelih obratih javorniških valjarn, predelati prek drugih bolj akumulativnih agregatov.

Najmanj zaskrbljujoče je zadnje vprašanje, ker z oživljanjem in aktiviranjem novih kapacitet, brez posebnih investicijskih vlaganj ta višek lahko predelamo v bolj akumulativnih obratih. Vprašanje je le, kako zagotoviti ustrezen vložek jeklovleku, ker le-ta predstavlja znaten delež v naši skupni realizaciji. Z integracijo slovenskih železarn oziroma z aktiviranjem bluming valjarne na Ravnah in z dokončanjem investicij v Storah, je tudi to vprašanje delno rešeno, čeprav ekonomsko ne najugodnejše. Zato doma iščemo najugodnejših rešitev, da bi bil jeklovlek oskrbovan z vložkom iz naše valjarne žice.

S kupci se dogovarjamo že od lanskega leta in pri njih ustavitev, ker o tem govorimo že daljše obdobje, ne bo pomenila nepremostljivih težav, čeprav bodo nekateri bistveno znižali proizvodnjo oziroma se preorientirali na druge proizvode.

(Nadalj. na 3. str.)



PLAVŽAR

Trije sodelavci nagrajenci sklada Borisa Kidriča

Med letošnjimi nagrajenci iz sklada Borisa Kidriča za tehnično iznajdbi in izpopolnitve, z radostjo zasledimo tudi tri člane našega železarskega kolektiva. To visoko slovensko priznanje je bilo podeljeno sodelavcem inž. Vladimirju SENČARJU, dninskemu asistentu na bluming — valjarni trakov na Beli, inž. Božotu BARTLJU, obratovodju valjarne debele pločevine 2400 na Javorniku in inž. Bogdanu BABŠKU, asistentu raziskovalnega oddelka. Naše zadovoljstvo je še toliko večje, ker so ti trije strokovnjaki prvi člani našega kolektiva, ki so dobili tako visoko priznanje od tako ugledne znanstvene ustanove, kakor je sklad Borisa Kidriča.

To je vsekakor priznanje, ki bo tudi spodbudno vplivalo na še večji razvoj novatorske in nacionalizatorske dejavnosti v Železarni. Inž. Senčar, inž. Bartelj in inž. Babšek naj bi s svojimi visokimi priznanji vnesli tudi več poleta in poguma na tem področju v delovni kolektiv na sploh. V boju za večjo rentabilnost je vsaka tehnološka in tehnična ali organizacijska izpopolnitev še kako dragocena. Njihovemu zgledu bi morali slediti tudi drugi strokovni kadri in praktiki.

Inž. Vladimir Senčar je s svojo tehnično izboljšavo št. 1832 »Obračanje blumov na zanko pri valjanju ingotov v blume za potrebe nove valjarne žice na Beli« znatno povečal proizvodnjo in znižal stroške porabljene energije ter vzdrževanja. Avtor, kakor tudi vsi pristojni in odgovorni strokovnjaki iz valjavstva,

(Nadalj. na 2. str.)

(Nadalj. na 2. str.)

Čestitke in zahvale nagrajenim novatorjem

Odbor za izume in racionalizacije pri DSŽ je na osmi redni seji pod vodstvom predsednika inž. Janeza FALETICA in ob navzočnosti predsednikov komisij za izume in racionalizacije pri svetih delovnih enot, razpravljal o perečih nalogah in problemih komisij in odbora samega z namenom povečati aktivnost iznajditeljev, novatorjev in racionalizatorjev.

Člani komisij v svetih DE in člani odbora za izume in racionalizacije pri DSŽ morajo biti z vsemi drugimi šefi DE, obratovodji, asistenti, tehniki in strokovnjaki pobudniki in pospeševalci še večje inovacijske dejavnosti na vseh delovnih mestih in v vseh obratih. Tudi poživljena dejavnost DIATI naj doprinese svoj delež k vključevanju

večjega števila zaposlenih v vrste novatorjev in racionalizatorjev.

Na osnovi pravilno sestavljene prijave, mnenj in ocen pristojnih in odgovornih strokovnjakov in izvedencev, je bil na predlog komisije za izume in racionalizacije pri svetu DE predelovalnih obratov obravnavan izboljševalni predlog št. 1860, ki ga je izde-

lal in predložil v oceno asistent strojnega vzdrževanja v HVŽ Florijan MLAKAR. Avtorju je uspelo na preprost, toda originalen in uporaben način izdelati nujno potrebne plinske gorilce za potrebe pocinkovalnih prog I, II in III za ogrevanje sušilcev žice in klorcink kopeli. Izdelani gorilci v vsakem pogledu popolnoma nadomeščajo slabe in neustrezne uvožene Fulmina gorilce. Nov sistem gorilca odlično služi svojemu namenu in se uspešno uporablja na pocinkovalnih pečeh že od leta 1968. Vzdrževanje goril-

Boleče, vendar neizogibno

Čeprav je bolj ali manj konkretna razprava, o izločanju zastarelih nerentabilnih obratov v železarni prisotna že desetletja, še prav posebno pa po sprejetju sanacijskega programa, je pravo razsežnost dobila šele v zadnjem obdobju, ko so narejeni tudi prvi konkretni ukrepi. O tem je iz vseh zornih kotov na zadnji seji razpravljala tudi svet delovne enote valjarne Javornik. Že uvodoma pa je potrebno poudariti, da ob vsem tem ne gre za nikakšno jeseniško kaprico, ali nepremišljeno in nepreštudirano dejanje, ampak za ukrepe, ki jih neizprosno narekuje zakon ekonomike, tehnološki razvoj in tržne zakonitosti.

Kdor spremlja dogajanja v svetovnem gospodarstvu, še prav posebno pa v metalurgiji, bo kaj lahko ugotovil velike proizvodne preorientacije in integracijske gibanja. Resnica je namreč, da so ravno v tej panogi potrebne ogromne naložbe v osnovna sredstva, medtem, ko je zaradi relativno majhne predelave jekla akumulacija minimalna. Še prav posebno pa to velja za nas, ki smo zelo oddaljeni od surovinskih baz, ki imamo nekaj proizvodnje že zelo zastarele in relativno slabo razvito predelavo. Za to nam je dovolj nazoren primer kovinsko predelovalna industrija, ki ima mnogo manjše naložbe v osnovnih sredstvih, ustvarja pa, vsaj tržno dobro orientirana, visoko akumulacijo oziroma sklade. Pri takem stanju je prav gotovo ne samo normalno, ampak tudi eksistenčno nujno, da ustavljamo zastarelo in nerentabilno proizvodnjo in se maksimalno preorientiramo že pri obstoječih proizvodnih napravah na oplenitvenje, oziroma na čim višjo finalizacijo. Z dodatnimi naložbami v predelovalne naprave pa to še stopnjujemo do nivoja, ki nam bo zagotavljal večjo akumulativnost in hitrejšo prilagajanje tržišču, s tem pa oblikovanje potrebnih skladov za nadaljni razvoj proizvodnih sil.

Že omenjena gospodarska gibanja in proizvodne preorientacije v svetu, nam nudijo mnogo primerov, ko se morajo delavci, ne enkrat kakor pri nas, ampak trikrat, štirikrat preusmeriti, oziroma prekvalificirati v svoji delovni dobi. Pri nas se na primer morajo Senovski rudarji, zaradi ukinitve, oziroma omejevanja proizvodnje v rudniku, prekvalificirati celo v kovinske delavce. To so resnice, ki jih v našem jeseniškem primeru ne smemo prezreti, kajti kljub ukinitvi nerentabilne proizvodnje v nekaterih obratih, vsi sodelavci z manjšo preorientacijo oziroma prekvalifikacijo ostanejo v maticnem podjetju. Pri tem pa vsekakor ne smemo podcenjevati iskrene prizadetosti mnogih sodelavcev ob prenehanju proizvodnje v obratih, v katerih so delali polovico ali celo več delovne dobe. Prizadeti sodelavci pa morajo vedeti, da se s takimi dejanji ne ogreža njihova socialna varnost, ampak obratno, da se le-ta lahko s tako preorientacijo krepi, ne samo njim, ampak vsemu delovnemu kolektivu. Celotno več, krepi se gospodarska moč občine in republike oziroma države.

Te preorientacije, ki so pravzaprav posledica našega investicijskega, razvojnega in sanacijskega programa, ki so jih potrdili samoupravni organi že pred leti in o katerih je bilo mnogo razprav, pa morajo v kolektivu imeti večje zaupanje, tako v vodstvo tovarne, kakor v posamezne strokovne službe, ki so to pripravili. Kajti tako celotno, strokovno in analitično pripravljene stvari po znanstveni metodi in obdelane na elektronskih računalnikih, zaslužijo naše zaupanje. To še toliko bolj, ker jih tudi sam ekonomski razvoj in praksa v svetu potrjuje in ker smo od njihovih rezultatov odvisni vsi pa tudi člja in širša družbena skupnost.

Ob vsem tem pa ne smemo niti prezreti dejstva, da smo integralni del združenega podjetja Slovenske železarne in, da nam ravno integracija precej predvidenih premikov omogoča. Razen tega pa moramo zaupati tudi v to, da nam bo nadaljna kakovostna graditev integracije, morala omogočiti prelivanje amortizacije za hitrejšo rast proizvodnih sil vseh treh železarn.

Prav gotovo bo slovo sodelavcev od ukinitve strojev in naprav, na katerih so delali 15, 20 in celo več let boleče, še bolj pa bi bilo boleče, če tega ne naredimo, da se znajdemo nekega dne v položaju iz katerega ni izhoda. Naša bodočnost je v večji specializaciji in finalizaciji, ki hkrati našemu delavcu morata postopno ustvarjati tudi boljše delovne pogoje.

Trije sodelavci nagrajenci...

(nadalj. s 1. strani)

pa so prepričani, da bodo koristili in prihranki te tehnične izboljšave v prihodnje še mnogo večji, ko bosta bluming in valjarna trakov stodoletno izkoriščena in bo nova valjarna žice na Beli potrebovala še več predvaljanega vložka. Prispevek inž. Senčarja je prav gotovo velik in pomemben za nemoteno valjanje in rentabilnost valjarne Bela.

Izboljševalni predlog št. 1848 avtorjev inž. Božota

Bartlja in inž. Bogdana Babška »Izračun optimalne programske dobiti (izplena) v valjarni debele pločevine«, je izredna pridobitev za čimboljši izkoristek zelo dragega jekla. Avtorja sta v rešitev te naloge vložila veliko svojega teoretičnega in tehnično-praktičnega znanja in z znanstveno metodo prišla do nujno potrebnih zaključkov. Z novo znanstveno metodo sta avtorja izboljšala dobit (izplen) za 1,38 %, od kvalitete do kvalitete slabov pa se lahko dobi

še poveča do maksimuma. Nagrajena metoda se lahko koristno uporablja za vse valjane proizvode, torej je univerzalna. Originalna metoda ni vezana na nove investicije. Velika uporabnost te metode pri praktičnem programiranju valjanja v valjarni 2400 je velika in doseženi so tudi že prvi rezultati.

Obe odlični, originalni in uspešni tehnični izboljšavi sta bili v naši železarni že pozitivno ocenjeni, avtorjema pa izplačane spodbudne odškodnine.

Vsem trem uspešnim avtorjem in nagrajencem sklada Borisa Kidriča pripada iskreno priznanje in zahvala delovnega kolektiva za njihove vrhunske dosežke, s katerimi so afirmirali našo inventivno dejavnost. Želimo, da bi dobili še več posnemalcev in naslednikov med ostalimi člani našega kolektiva.

Čestitke in zahvala...

(Nadalj. s 1. strani)

cev je mnog lažje, hitrejšo in cenejšo kot Fulminovih. Na osnovi pravilno prikazanih prihrankov in koristi, ki jih je overovala in potrdila tudi knjigovodska in ekonomska služba, je bila avtorju priznana enkratna odškodnina v višini 1610 din za letni prihranek v višini 30.420 din z dodatkom 300 din za povečano delovno varnost, skupaj 1910 dinarjev.

Odlično izvedeni izboljševalni predlog št. 1911 avtorjev Andreja HLEBANJA, Janeza PETERNELA, Antona SITARJA in Mitja BENEDIČICA, strojnih vzdrževalcev iz DE valjarna Bela, je bil ugodno ocenjen in na osnovi ocen in prikazanega letnega prihranka 85.538 N din nagrajen z enkratno skupno odškodnino v višini 3350 N din. Avtorjem je odlično uspelo na originalen način vgraditi samostojne črpalke v pogonsko vreteno bluminga. S to izvedbo je avtorjem uspelo zmanjšati stalne okvare in zastoje na minimum ter na ta način dvigniti proizvodnjo. Predlog izkazuje tudi znatno znižanje vzdrževalnih stroškov. Šef DE vzdrževanja inž. Miro Noč je predlog in samo izvedbo ocenil kot v zadnjem času eno najuspešnejših. Nova izvedba avtomatskega mazanja ležajnih blazin in vretena

uspešno in nemoteno obratuje v vsesplošno zadovoljstvo vzdrževalcev in valjavcev že leto in pol.

Prizadevnim in uspešnim avtorjem to pot nagrajenih izboljševalnih predlogov naša iskrena zahvala in čestitke.

Manj poškodovanih kot v februarju

Služba za varstvo pri delu je zbrala podatke o poškodovanih delavcih in izgubljenih dnevih zaradi poškodb na delovnih mestih in na poti v službo. Iz podatkov je razvidno, da smo v marcu imeli manj poškodb kot v prejšnjem mesecu, pregled po posameznih delovnih enotah pa nam daje naslednjo sliko: v talilnicah je bilo poškodovanih 7 delavcev in izgubljenih 213 delovnih dni, v valjarni Bela 2 poškodbi in 163 dni, v valjarnah na Javorniku 7 poškodb in 160 dni, v predelovalnih obratih 8 poškodb in 100 dni, v energetskih obratih ena poškodba in 6 izgubljenih dni, v vzdrževalnih obratih 8 poškodb in 253 dni, transportnih obratih 5 poškodb in 123 dni in v uprav-

nih službah ena poškodba in 12 izgubljenih dni. Zaradi poškodb na delovnih mestih smo v celoti v marcu izgubili 1.040 dni.

V talilnicah, valjarni Bela, energetskih obratih in transportnih obratih ni bilo poškodb na poti v službo. Tudi v vzdrževalnih obratih na poti v službo ni bilo poškodovanih delavcev, pač pa 24 izgubljenih dni zaradi poškodb iz prejšnjih mesecev. Ena poškodba na poti s petimi izgubljenimi dnevi je bila še v valjarnah na Javorniku, dve in 29 dni v predelovalnih obratih ter ena poškodba in 29 dni v upravnih službah. Zaradi poškodb na poti v službo je bilo v marcu izgubljenih 87 delovnih dni.



Sodelavci v valjarni profilov delajo v zelo težkih delovnih pogojih

Izločanje nerentabilne proizvodnje po sanacijskem...

(Nadalj. s 1. str.)

Ker še ni bila realizirana izgradnja nove valjarne pločevine, ki bi po programu iz leta 1961 morala biti zgrajena že lani, moramo maksimalno izkoristiti valjarno trakov in prek nje plasirati vložek, ki smo ga doslej valjali v valjarni 1300, kjer pa imamo zaradi zastarelih naprav izredno visoke predelovalne stroške. V teku so razgovori, da v prihodnjih mesecih z nekaterimi dodatnimi napravami usposobimo valjarno trakov, ki bo potem lahko direktno oskrbovala s kvalitetskimi »kolso« hladno valjarno. Ker pa je sedanja hladna valjarna relativno majhna, nove pa še nimamo, moramo ta čas, da zgradimo novo, iskati poslovno sodelovanje za prevajanje »kolsov« drugje, ker je le v fini pločevini zaslužek, za katero je veliko povpraševanje v Sloveniji, do Zagreba. S kupci fine pločevine moramo pričeti poslovno sodelovati že danes, če hočemo zagotoviti tržišče, ko bomo imeli lastno hladno valjarno za predelavo »kolsov«. Tržne analize kažejo, da bomo lahko v nekaj letih z asortimentom hladno valjane pločevine pokrivali potrebe slovenskega prostora, to pa nam seveda daje možnosti, da proizvedeno jeklo predelamo do najvišje možne stopnje doma.

Ob tem se bo morda pojavilo tudi vprašanje, zakaj ni zagotovljeno polno oskrbovanje starih in novozgrajenih

proizvodnih kapacitet v železarni z jeklom? Ko se je sklepalo o izgradnji novih kapacitet, se je računalo na določeno količino slabov z jugoslovanskega trga. Ker pa kasnijo investicije tudi drugje (železarna Smederevo, Zenica), nimamo možnosti, da bi se danes oskrbovali od ostalih jugoslovanskih proizvajalcev jekla. Iz železarne Smederevo računamo, da bomo dobili jeklo takrat, ko bomo aktivirali našo novo hladno valjarno. Takrat bomo lahko šli tudi v večjem obsegu na predelavo jekla.

O vprašanjih, ki sem jih manj omenjal, ali ne dovolj razčlenil, bodo govorili še ostali sodelavci. Torej pri vsem tem razmišljanju nam ne preostane drugega, da tište obrate, ki ostajajo na repu proizvodnje, ustavimo. Čeprav smo o tem že zdavnaj sklepali, je bilo potrebno predhodno rešiti množico vprašanj, o katerih sem govoril, da lahko preidemo od besed k akciji.

Iz vsega tega in iz strokovnih razlag sodelavcev je razvidno, zakaj niso bile dane stvari že prej parcialno v razpravo. Vprašanje je bilo potrebno celostno obdelati, od ljudi, ki so v teh obratih zaposleni, do kupcev teh proizvodov in nadaljnje preorientacije proizvodnje. Posamezne parcialne odločitve pa so bile že vnešene v sanacijski program. Celotne analize in elaborati pa se pripravljajo ravno zaradi takšne kom-

pleksnosti od lanske pomladi in sedaj dobivajo svojo dokončno fizionomijo.

Kako izkoristiti obstoječe prostore

Glavni direktor železarne je v nadaljevanju govoril o uporabi prostorov postopno ukinjenih obratov. Na obravnavah o izločanju nerentabilne proizvodnje ni bilo zamenjano niti vprašanje strokovnih delavcev, kot prvega imperativa, niti vprašanje prostorov. Nemogoče je, da bi na tem prostoru, na bolj modernizirani in višje akumulativni proizvodnji delalo enako število ljudi. Le-ti se bodo porazdelili na ostale obrate po sprejetih načelih, da se tam intenzivira delo, nekaj pa jih bo ostalo v teh prostorih, kjer se bo poskušala oživeti nova proizvodnja. Iz ostalih razlag je razvidno, da nam ta nova proizvodnja ni potrebna za to, da bi predelali doma proizvedeno jeklo, za to je preskrbljeno z večjo izkoriščenostjo že obstoječih naprav. V teh prostorih hočemo oživeti novo proizvodnjo, s katero bomo dosegli večjo akumulacijo. To pa lahko dosežemo s čim višjo finalizacijo naših izdelkov. Pri tem je vodilo to, da ni dovolj, da s to proizvodnjo pokrijemo lastne stroške, ampak da ustvarimo čim boljše akumulacijo. Da si ustvarimo tudi lastne sklade, iz katerih bi vlagali v nadaljnje izboljšanje proizvodnje pa tudi standarda delovnih ljudi. To je edino jamstvo za nadaljnji razvoj proizvodnih sil in za prehod na lažje pogoje dela.

V teh prostorih bi se predvsem orientirali na nadaljnjo predelavo pločevine. V tej smeri so bili že nekateri poslovni razgovori, ustanovljen pa je bil tudi konzorcij za izgradnjo lahkkih konstrukcij iz naših hladno oblikovanih profilov. Zaradi povečanih zahtev tržišča bo potrebno povečati proizvodnjo hladno oblikovanih profilov, ki jih sedaj proizvajamo na že davno odpisanih napravah nekdanje cevarne. Večjo proizvodnjo bo mogoče ustvariti na novih napravah in le-te bodo postavljene v enega od opuščanih obratov. Poslovni dogovori tečejo za uvedbo še nekaterih drugih proizvodov, ki bodo izključno izdelani iz naših surovin. O vsem tem se pripravljajo elaborati in načrti ter bodo o tem odločali samoupravi organi, ko bo vse to pripravljeno. V vseh teh prizadevanjih in stremljenjih moramo imeti pred očmi to, da se moramo maksimalno prizadevati, da se kot proizvajalci jekla na trgu čim bolj pojavljamo tudi kot predelovalci našega jekla, da bomo lažje in bolje živeli, je zaključil glavni direktor železarne svoje uvodne besede.

(Nadalj. na 10. str.)

Poklicna razglednica

Danes se za spremembo ustavimo pri dnevniku učenca železarske poklicne šole — vodovodnemu instalaterju.

Pred nami je od mnogih zapisov, ki jim pravimo dnevnik, zanimiva tale izpoved mladega človeka:

»Ko sem hodil še na osemletko, sem se že tam s prijateljem pogovarjal o raznih poklicih. Vsak bi se rad naučil nekaj. Takrat so naše misli še vedno letale med poklici, ki si jih želijo majhni otroci, ki so prišli šele v prvi razred. Vsakdo je hotel postati šofer ali pilot. Tudi za avtomehanika je bilo precej interesentov. Meni pa so hodile po glavi vse druge stvari. Znal sem iz vsake odlično izdelovati razne kipe, živali, motorizirane stvari, pa tudi ljudi, ki so opravljali kako delo. Takrat sem mislil samo na kiparsko šolo. Potrebno je veliko učenja in dolgoletni študij. Za to šolo pa nisem imel možnosti, zato sem moral na kiparsko šolo hitro pozabiti.

Nekega dne, ko smo imeli zamašen lijak, sta prišla k nam dva instalaterja. Njuno delo me je zelo zanimalo in zato me je instalaterski poklic takoj navdušil. Pozanimal sem se, kje bi se lahko izučil tega poklica in tako sem kmalu dobil upanje, da bom postal instalater. Vpisal sem se v železarsko poklicno šolo. Pri vpisu mi je mnogo pomagal moj brat, ki mu moram biti hvaležen za njegovo pomoč. Prvo leto sem bil kot vsi drugi na osnovnem programu. Najbolj me je jezilo piljenje. Nobeno delo mi ni bilo tako zoprno. V drugem razredu so me že poslali v tovarno. Tam sem se že učil poklica. Prišel sem v instalacijo v valjarni na Javorniku. Sedaj mi teče zadnje — tretje leto uka poklica, ki mi je vsak dan v vedno večje zadovoljstvo.

Obvestila kolektivu ● Obvestila kolektivu ●

Dežurna služba

	telefon v pisarni	doma
SOBOTA, 18. APRILA: Okrožnik Teodor, gradb. vzdrž.	577	739
NEDELJA, 19. APRILA: Inž. Marolt Milan, UOS	801	800
PONEDELJEK, 20. APRILA: Inž. Karba Avgust, dir. proiz.	270	693
TOREK, 21. APRILA: Inž. Komelj Janez, Hl. valj.	525	83144 drž.
SREDA, 22. APRILA: Inž. Noč Miroslav, vzdrž.	873	754
ČETRTEK, 23. APRILA: Komljanc Anton, HOP	851	871
PETEK, 24. APRILA: Košir Jože, transport	451	80022 drž.

Dežurna služba traja od datuma nastopa ob 7. uri do naslednjega dne ob 7. uri. Kolikor dežurnega ni v pisarni ali doma kličite glavnega vratarja tel. 410.

Morebitne spremembe dežurnih so razvidne iz obvestil, ki jih vsako soboto objavljamo na razglasnih deskah pri vseh vratarjih.

Tajništvo tehničnega in proizvodnega direktorja

Personalne vesti za mesec marec 1970

Novosprejetih je bilo 51 delavcev, delovno razmerje je prenehalo 110 delavcev, od tega jih je 20 odšlo v JLA.

STAROSTNO SO BILI UPOKOJENI:

Jože ALBREHT, roj. 1924, martinarna — 22 let v ŽJ, Elizabeta ARH, 1914, nabavni oddelek — 9 let v ŽJ, Silvester COP, 1909, strojno vzdrževanje — 32 let in pol v ŽJ, Vladimir ISKRA, 1911, gradbeno vzdrževanje — 34 let in pol v ŽJ, Franc JAKOPIČ, 1914, hladna valjarna — 31 let v ŽJ, Rok KEPIC, 1905, elektro toplotna energija — 37 let v ŽJ, Franc KRIVEC, 1913, martinarna — 22 let in pol v ŽJ, Anton MLAKAR, 1914, valjarna 1300 — 17 let v ŽJ, Stanko MODERC, 1914, valjarna Bela — 41 let v ŽJ, Janez POR, 1913, valjarna 1300 — 36 let in pol v ŽJ in Leopold TOMAN, 1922, profilna valjarna — 23 let v ŽJ.

INVALIDSKO SO BILI UPOKOJENI:

Anton KOBENTAR, roj. 1915, strojno vzdrževanje — 31 let v ŽJ, Franc PAVLENC, 1915, profilna valjarna — 34 let in pol v ŽJ in Dominik VIDIC, 1913, plavž — 32 let in pol v ŽJ.

Vsem upokojenim sodelavcem želimo, da bi dolgo uživali težko zaslužen pokoj!

UMRLI:

Anica LAVRIČ, roj. 1930, elektrodni oddelek — 19 let v ŽJ, Marjan MAGNIK, 1928, strojno vzdrževanje — 25 let v ŽJ, Alojz ŽELEZNIK, 1922, strojno vzdrževanje — 17 let v ŽJ. Svojcem naše iskreno sožalje.

IZKLJUČENI:

Spasoje Aleksič, roj. 1948, VEN, Anton Aračič, 1950, valjarna žice, Ibrahim Bešić, 1951, transport, Jozo Bučič, 1948, jeklovlek, Branislav Cvijič, 1949, elektro jeklarna, Nikola Cabraja, 1946, šamotarna, Vojin Čajič, 1939, martinarna, Ivo Čepič, 1947, profilna valjarna, Rasim Durmišević, 1943, plavž, Alojz Eržen, 1940, požarno varnostna služba, Vladimir Fabič, 1942, transport, Ramo Fatkič, 1938, valjarna 2400, Franc Filipič, 1940, profilna valjarna, Alojz Fric, 1935, plavž, Aleksander Gečele, 1947, valjarna Bela, Slavko Glavaš, 1943, plavž, Rafael Hadalin, 1940, žičarna, Safet Hadžić, 1941, valjarna 2400, Mirzo Hadžisulejmanović, 1937, profilna valjarna, Janez Hojak, 1940, šamotarna, Kazimir Jakupović, 1934, elektrodni oddelek, Franc Jeretič, 1933, plavž, Ivan Jurič, 1935, jeklovlek, Faik Kaltak, 1948, elektro jeklarna, Jože Korez, 1949, plavž, Nada Križman, 1950, jeklovlek, Bogdan Kršić, 1932, žebeljarna, Nedeljko Lazarevič, 1949, hladna valjarna, Pavel Letnar, 1953, transport, Mirko Macura, 1947, transport, Sadik Malkoč, 1946, transport, Alojz Müllner, 1946, valjarna žice, Vlastimir Mitič, 1951, strojno vzdrževanje, Jože Mrak, 1924, valjarna žice, Marija Noč, 1950, valjarna 2400, Adil Okič, 1930, martinarna, Salih Oraščanin, 1949, profilna valjarna, Alojz Pečar, 1949, transport, Ante Petrovič, 1941, hladna valjarna, Mirko Railič, 1939, toplotna energija, Jože Skrt, 1936, martinarna, Jože Stancar, 1943, plavž, Adem Stilič, 1951, plavž, Jože Udir, 1944, žičarna, Aleksander Urbas, 1930, strojno vzdrževanje in Stanislav Žetko, 1947, VEN.

Obvestila kolektivu ● Obvestila kolektivu ●

Mladi o sebi, svojih problemih, nalogah in perspektivah

Seja predsedstva TK ZMS Železarn

Bliza se čas, ko bo treba zastavljene naloge predsedstva TK ZM Železarn ob mesecu mladosti realizirati. Okvirni program si je predsedstvo TK ZM že zamislilo, na pretekli redni torkovi seji pa so prisotni govorili o samem poteku prireditve in o konkretnih nalogah in zadolžitvah za posamezne člane predsedstva, aktivne in komisije.

Predsednik TK ZM Železarn Miro Ipavec je povedal, da so za izvršitev nalog, ki si jih je zadalo predsedstvo TK ZM, finančna sredstva zagotovljena in da s te strani ni ovire, da se program udejstvovanja in manifestacij mladih železarjev ne bi mogel predvideno odvijati. Prisotni so nato razpravljali o poteku priprav ekip, ki bodo zastopale mladino Železarn na peteroboju v Zalcu in ugotovili, da priprave potekajo v redu in da bodo tekmovalci dostojno zastopali Železarno. Obenem so tudi sklenili, da se bo pohoda okoli okupirane Ljubljane udeležilo tudi večje število ekip iz Železarn. V programu tekmovanj v mesecu mladosti je predvideno tudi tekmovanje mladih ključavničarjev. Predsedstvo TK ZM Železarn je sklenilo, da bo prevzelo pokroviteljstvo nad tem tekmovanjem, samo tekmovanje pa bi se izvedlo v organizaciji aktiva ZM ŽIC. Tega tekmovanja naj bi se udeležili predstavniki delovnih organizacij in strokovnih šol z območja cele Gorenjske, kar bo obenem tudi dosti zahtevna naloga za aktiv ZM ŽIC, kateremu bo vso pomoč nudil TK ZM Železarn.

Kako si zamišlja in pripravlja na mesec mladosti ObK ZM Jesenice, je povedal njen sekretar Zlato Vogrič, ki je bil tudi tokrat prisoten na seji predsedstva TK ZM Železarn. Povedal je, da so se predstavniki ObK ZM Jesenice že pogovarjali s predstavniki nekaterih društev in aktivov. Ti so izrazili pripravljenost pomagati pri raznih akcijah in prireditvah. O konkretnostih in dokončnih oblikah pa se bodo dogovorili v petek na seji predsedstva ObK ZM Jesenice. Ob koncu tega ali v začetku drugega tedna pa bo obiskal po en aktiv ZM na vasi, šoli in delovni organizaciji predsednik ZMS Mitja Gorjup in se pogovarjal s predstavniki aktivov o njihovem delu, problemih, nalogah itd.

Nadalje so prisotni govorili o izvedbi štafetnega teka, ki bo 6. maja in sklenili, da bo štafeta potovala tudi skozi Železarno, kjer jo bodo nosili predstavniki mladine s transporta, martinarne in plavža. Predsedstvo TK ZM je tudi sklenilo, da bo na majsko srečanje poslalo manj številno zastopstvo. Tako se bodo tekmovanja v Zagrebu udeležili samo strelci, namiznoteniški igralci in odbojkarji. Razen tega so sklenili, da bo TK Železarn organizator tudi II. gorenjske kitariade, katere čisti dobiček je namenilo za gradnjo športne hale Podmežaklje in za obnovo Finžgarjeve rojstne hiše. Za popestritev programa pa je predsedstvo TK ZM Železarn pripravljeno tudi odkupiti dramsko delo in če se bo pokazal interes med mladimi železarji za sodelovanje na reviji amaterskih mladinskih skupin dne 9. maja, bi pripravili tudi skupino, ki bi na tej reviji zastopala Železarno.

Na koncu seje je predsednik kluba mladih novatorjev in samoupravljalcev Igor Heferle povedal, da je za ekskurzijo v tovarno EMO Celje zaenkrat bolj malo prijavljenih, da pa izlet 18. aprila vseeno bo. To je tudi priložnost za člane predsedstva TK ZM Železarn, da navežejo koristne stike z mladimi iz omenjenega podjetja. Z. E.

Končan je seminar za druž.-pol. izobraž.

Pred kratkim je bil zaključen ciklus predavanj za družbeno politično izobraževanje mladih. Od skupno 14 predavanj, ki so bila v programu, je bilo izvedenih 12. Predavanja, ki so bila skrbno in primerno izbrana in katera so imeli priznani jeseniški družbeno-politični delavci, pa so bila v poprečju zelo slabo obiskana. Za aktiv ZM, ki šteje čez tisoč mladih in predstavlja skoraj petino zaposlenih v Železarni, kot za sam delovni kolektiv, vsekakor ne gre v prid ugotovitev, da se je seminarja oziroma predavanj udeležilo poprečno le okoli dvajset mladincev. Upravičeno se torej postavlja vprašanje: ali so ta predavanja, v katera je bilo vloženo precej truda in upov, dosegla svoj namen? Medtem, ko se po eni strani to vprašanje upravičeno postavlja, pa razni razgovori in dejanja mladih kažejo, da je velika večina mladih v bistvu zainteresirana za sedanjost in prihodnost Železarn in bi ji na svoj način v svojem okviru tudi radi pomagali. Žal pa je ravno te mlade ljudi težko prepričati, da bodo lahko največ pomagali in prispevali k napredku Železarn, če bodo predvsem uspešni, revolucionarni in ustvarjalni samoupravljalci in da morajo predvsem poznati tako svoje, kot cilje delovnega kolektiva. Vse to pa je pogojeno z večjo aktivnostjo, delom in izobrazbo, kar pa zahteva predvsem načrtno in dosledno idejno vzgojo mladih. Tu pa lahko ravno taki seminarji kot je bil pravkar končani, odigrajo odločilno vlogo.

Sicer pa, kaj mislijo o vlogi takih seminarjev, o oblikah in potrebah za v bodoče, naj povedo nekateri najbolj »zvesti« udeleženci seminarja za družbeno politično izobraževanje mladih sami.

Miro IPAVEC, predsednik TK ZM Železarn: »Glede udeležbe menim, da bi bila lahko večja, kakor tudi to, da bi na seminarju morali sodelovati tudi mladi strokovnjaki, katerim bo družba poverila ključna mesta v gospodarstvu, saj menim, da bi moralo prav gospodarstvo dajati glavni utrip notranji in zunanji politični situaciji. Teme seminarja so bile zelo zanimive, toda zaradi različne strukture seminaristov se je ponavadi samo predavanje zavleklo, medtem ko je za razgovor ostalo premalo časa. Kljub temu pa vem, da pomanjkljivosti lahko nadoknadimo in misljenja sem, da je bil seminar spodbuda za nadaljnjo dejavnost mladih.«

Peter LUKAN: »Teme predavanj so bile zelo zanimive in predavatelji so svojo vlogo opravili zelo dobro. Morda je bil celoten ciklus predavanj res malo preveč dolg, kar pa v celoti nikakor ne opravičuje tak neprizadet odnos mladih do osnovnega izobraževanja mladih samoupravljalcev. Iz svojih izkušenj pa lahko rečem, da verjetno nisem bil edini, ki je naletel na nerazumevanje tudi pri posameznih vodstvenih delavcih zaradi zamenjav dneva na dan predavanja, kar je zelo nerazumljiv odnos do tistih mladincev, ki bi predavanja želeli obiskovati.«

Metka JEROVSEK: »Mišljenja sem, da kljub slabi udeležbi mladih na minulem seminarju obstajajo realne potrebe po še nadaljnjih dopolnilnih seminarjih, ki pa naj bodo morda le malo bolj prilagojeni tudi splošnim interesom mladih.«

Igor HEFERLE: »Kljub temu, da sem precej zavzet z delom v Železarni, sem vseeno našel čas, da sem nekaterim zanimivim predavanjem prisostvoval in bil obenem tudi priča slabim obiskom mladih. V prihodnje bi bilo potrebno mlade bolj zainteresirati za taka predavanja in zagotoviti udeležbo ter mlade bolj spodbujati za sodelovanje v razpravah.«

Cvetka DOLINAR: »Treba je pohvaliti tako izbiro tem za predavanja kot same predavatelje za njihova izvajanja, čeprav me je najbolj pritegnilo predavanje direktorja mag. inž. Petra Kunca o ekonomskem stanju in perspektivah Železarn. Nekaj predavanj pa sem žal zamudila zaradi dvoizmenskega dela v Železarni.«

Milan SLIVNIK: »Sama oblika predavanj se mi je zdela dobra, le gotove teme bi bile lahko malo bolj obširne. Potrebno po podobnih oblikah družbeno političnega izobraževanja obstoja, kajti mladi, ki šele prihajajo v tovarno, so ponavadi kaj malo pripravljeni za aktivno sodelovanje v samoupravljanju. Kar se pa udeležbe na pravkar minulem seminarju tiče, pa mislim, da se mladi premalo zavedajo koristi, ki bi jih kot mladi samoupravljalci in ljudje lahko pridobili.«

Metka STARE: »Seminar je bil v celoti gotovo koristen, čeprav so mi osebno ugajala le nekatera predavanja. Za prihodnji tak seminar, za katerega potreba nedvomno kljub slabemu obisku na pravkar minulem, je, pa bi bilo potrebno zagotoviti obisk mladih železarjev, kot tudi mladincev poklicne in tehniške šole.«

Dragica KLOBUČAR: »Zadovoljna sem s predavanji in mislim, da bi ne bilo odveč, če bi se podobna predavanja bolj poglobljena občano ponavljala. Želela bi, da bi imeli mladi železarji tudi svoj klub, kjer bi se lahko med seboj seznanjali s svojim delom in problemi in kjer bi lahko delovale tudi razne interesne skupine mladih.«

Po besedah seminaristov je sklepiti, da so predavanja, konkretno pri njih, dosegla svoj namen. Želja je, da seminaristi koristno uporabijo svoje pridobljeno znanje v vsakodnevni praksi in da bodo ravno oni tudi prvi, ki se bodo udeležili prihodnjih predavanj in s tem dali zgled in pobudo tudi do sedaj neaktivnim mladincem.

Zahvala velja tudi predavateljem in vsem tistim, ki so omogočili in pomagali seminar pripraviti. Upati je, da bo do takih in podobnih sodelovanj še prišlo in da bodo takrat predavanja privabila več mladih in pozornih slušateljev, ki bodo slej ko prej spoznali pomen družbeno političnega izobraževanja. Z. E.

Za povezavo mladih kulturnih delavcev

Na zadnji seji predsedstva TK ZMS so govorili o delu mladih železarjev na kulturnem področju. Z namenom, da se poveča aktivnost mladih na tem področju in da se pregledajo možnosti ter interesi za sodelovanje, vabi predsedstvo vse zainteresirane v torek, dne 21. aprila ob 20. uri v sejno sobo Delavskega doma na razgovor. Svoje sodelovanje lahko sporočite tudi na telefon št. 218.

Napačno uporabljena energija

V Železarni imamo tudi nekaj takih ljudi, ki svojo energijo napačno trošijo, zato tudi večkrat ni zaželenega uspeha. Kot na primer bom navedel samo enega, čeprav jih je verjetno več.

Vodja izgradnje nove aglomeracije Franc Hrastar svojo energijo zelo rad uporablja za kričanje nad ljudmi, posebno če mu ti pokažejo kakšno pomanjkljivost. Katero bi morala popraviti podjetja, ki delajo na izgradnji nove aglomeracije. Zaradi montaže transportnega traku za koks so morali v rudnem dvoru podreti dve skladišči (hangarja), katera sta prej služila za legure za jeklarne. V tem skladišču je bil tudi provizoričen portal. Podjetje, ki je rušilo objekt, je ta portal pustilo ravno pred stopnicami na pražilnih pečeh. Ker je bil zaradi tega otežkočen prehod na pražilne peči, sem obvestil tov. Hrastarja, da je to potrebno zaradi varnosti odstraniti, seveda pa sem pri tem naletel na ploho ne preveč tihih besed. Podjetje, ki je to podiralo, je verjetno dobilo plačilo za to, da ves material tudi odstrani, torej je bilo tudi to njegovo delo.

Pri rušenju dela rak, zaradi novogradnje, je bilo potrebno postaviti dodatni steber za nosilce parovoda za gradbeni oddelek. Podjetje je sicer postavilo steber, vendar ga je pozabilo zaliti z betonom, zato se je sedaj steber nagnil in preti nevarnost, da se parovod pretrga. Tudi pri tem opozorilu sem naletel na čisto navadno zmerjanje.

Če bi tov. Hrastar to energijo porabil za kontrolo, kako posamezna podjetja svoja dela opravljajo, namesto da jo porabi za vpitje nad drugimi, bi bilo verjetno manj napak, katere moramo skoraj po vsaki novogradnji prevzeti potem vzdrževalci, kajti opozorila vzdrževalcev niso skoraj nikoli upoštevana.

Verjetno bo tov. Hrastar moral spremeniti svoj odnos in ton do sodelavcev ter prenehati s samovoljo in ne pozabiti, da gradimo humano samoupravno družbo.

Stane Torkar

Železarski globus

SOVJETSKA ZVEZA — V zahodnoukrajinskem bazenu Krivoj Rog so odkrili nova nahajališča železove rude. Računajo, da bodo lahko letno nakopali v tem nahajališču 2,7 milijona ton te železarske surovine. V letošnjem letu računajo, da bodo v Ukrajini nakopali skupno 110 milijonov ton železove rude.

Samoupravni organi v preteklem tednu

20. seja odbora za dohodek in sistem nagrajevanja

Predsednik odbora za dohodek in sistem nagrajevanja je sklical 20. seja odbora v petek, dne 10. aprila 1970 in predlagal za dnevni red pregled sklepov prejšnje seje odbora, analizo oblikovanje mase osebnih dohodkov v marcu, analizo finančnega rezultata v februarju, analizo cenika v valjarni 2400 in še nekatere tekoče zadeve.

V zvezi z izvrševanjem sklepov prejšnje seje so sklenili, da se za valjarno žice na Beli določi nova osnova za skupinsko normo in sicer 331,2 tone, namesto sedanjih 238 ton dnevno. Nova osnova je določena na podlagi ekonomskega izračuna njihove proizvodnje. Sklenili so tudi, da se še v aprilu skliče sestanek vseh predsednikov komisij za nagrajevanje v delovnih enotah skupaj s šefi delovnih enot in se na tem sestanku obravnava uvajanje stimulacije tudi za strokovnjake razporejene do 8. kategorije.

V marcu je dosežena razmera visoka masa osebnih dohodkov pa so zato sklenili, da se glede na to, da je marec zadnji mesec v I. četrtletju, da še niso znani vsi stroški četrtletja, od mase zadržati 3 % osebnih dohodkov. Usklajevanje mase osebnih dohodkov med obrati so izvedle že komisije za nagrajevanje v delovnih enotah, zato so odobrili le dotacijo hladni valjarni v znesku 50.000 din in začasno posojilo valjarni 2400 v znesku 25.000 din.

Ko so analizirali finančni rezultat februarja so ugotovili, da je rezultat slabši od januarja in da so stroški v znatnem porastu, pa je zato sklep o zadržanju 3 % osebnih dohodkov tudi iz tega razloga opravičen.

Med tekočimi zadevami, ki so jih obravnavali v nadaljevanju seje, so vzeli na znanje poročilo oddelka za nagrajevanje o sredstvih rezervnih skladov osebnega dohodka še iz leta 1968, sklenili so, da se ukinja izračunavanje procenta gibljivega dela in se osebni dohodki med obrati primerjajo po izračunu zneskov osebnih dohodkov na efektivno uro. Obravnavali so problematiko osebnega dohodka RTA in podprli uvajanje konkretnih meril za notranjo delitev osebnih dohodkov. Tudi z uvedbo točkovnega sistema so se strinjali, vendar so sklenili, da RTA lahko ta sistem uveljavlja samo v okviru delovne enote vzdrževanja.

Nato so potrdili predlog sekretarja za povračilo stroškov uporabe motornih vozil v zasebni lasti v službene namene. Na predlog kadrovskega sektorja so sklenili, da vsem delavcem, ki so bili zaposleni v gostinski enoti Železar in so šli l. 1969 v pokoj kot delavci samostojnega gostinskega podjetja, pripada nagrada po pravilniku o odhodu delavcev v pokoj.

Odobrili so, da se ti predlogi upoštevajo in se sestavi organizacijski predpis, ki ga je treba predložiti odboru za splošne zadeve v potrditev.

V nadaljevanju seje so naročili službi, da izloči iz uporabe vse stare obrazce za prijavljanje predlogov in da poskrbi, da bodo v teh novih obrazcih izpolnjene vse rubrike predno se predlog predloži v obravnavo pristojni komisiji v delovni enoti ali odboru.

Nato so obravnavali še dva predloga, ki pa nista bila do konca pripravljena in obdelana, zato so odložili sklepanje o nagradi in zahtevali dodatno obdelavo. En predlog pa so vzeli iz postopka in ga črtali z seznama.

9. seja odbora za izume in racionalizacije

V ponedeljek 13. aprila 1970 je bila 9. seja odbora za izume in racionalizacije, ki je pravzaprav nadaljevanje 8. seje. Na tej seji so obravnavali:

Poročilo o novatorskih in racionalizatorskih nagradah in ugotovili, da le-te znašajo 3,3 % vrednosti od ugotovljenih koristi, kar je primerno in je celo nekoliko večje od svetovnega povprečja, ki znaša 2 %. To je dokaz, da se v naši Železarni posveča vedno več pozornosti tej dejavnosti.

Odobrili so tekst diplom in priznanj uspešnim novatorjem.

Glede objavljenih razpisov tehničnih problemov, so naročili službi, da neuspele razpise ponovno obdela in objavi, vendar ne več kot dva do tri naenkrat. Razpis mora biti objavljen v bolj opazni obliki, biti mora bolj pregleden, po možnosti mora vsebovati tudi ekonomski izračun in navesti strokovnega svetovalca za posamezni tehnični problem.

V zvezi z reševanjem predlogov na razpis sta direktor TKR in sektor za ekonomiko predlagala spremembe oziroma dopolnitve pravilnika o izumih, tehničnih izboljšavah in koristnih predlogih. Menili so, da ne bi bilo dobro zopet menjati pravilnik, tudi postopek je dolgotrajen pa so zato

12. seja komisije za delovne odnose in nagrajevanje v valjarni profilov

Komisija za delovne odnose in nagrajevanje se je sestala 2. aprila. Obratovodja tov. Črv je najprej seznanil člane komisije z normami za marec. Iz poročila je razvidno, da na težki progi korektura norm ni potrebna, pač pa so norme korigirali posameznim delavcem, ki so presegli 1,40. Prav tako so norme korigirali v čistilnici na dmni Udir in pri Rafama strojih.

Zatem je predsednik komisije poročal o izpolnjevanju sklepov, sprejetih na zadnji seji. Vsi sklepi, razen enega, so bili izpolnjeni, člani komisije pa so prejeli pojasnilo v zvezi s sklepom o novih faktorjih. Obračunali so mesečno proizvodnjo za januar in ugotovili, da še najbolj ustreza faktor 1,39. S takim faktorjem se komisija strinja in ga bodo obračunavali od 1. aprila dalje. Obratovodstvo je še predlagalo sektorju za ekonomiko novo organizacijo zaposlitve in zadolžitve na tehnični. Skladno s tem je treba popraviti kategorije na posameznih delovnih mestih, ki bodo začele veljati s 1. 4.

Komisija je še obravnavala spremembe delovnih mest in se s predlogom tudi strinjala.

39. seja odbora za plan in finance

V torek, 14. aprila je bila 36. seja odbora za plan in finance, na kateri so obravnavali uspehe proizvodnje v I. dekadi aprila in ugotovili, da je v tej dekadi plan proizvodnje dosežen z 92 %, plan blagovne proizvodnje pa z 92,9 %. Izpolnjevanje planskih nalog v aprilu je nekoliko boljše kot v prvih dneh dekade minulih mesecev. Iz poročila direktorja za proizvodnjo je bilo razvidno, da se plan za april lahko doseže, kljub nekaterim težavam zaradi pomanjkanja delovne sile in jekla. To ne bo mogoče samo v nekaterih obratih, kot je bluming, valjarna 1300 in valjarna profilov, zato pa bodo ostali obrati, zlasti predelovalni obrati lahko plan za april celo nekoliko presegli.

Odbor za plan in finance je opozoril na problematiko delovne sile, ki nastaja vsako leto v pomladanskih mesecih zaradi večjega odhoda stalnih delavcev, ki se čez poletje zaposlujejo tam, kjer imajo večji zaslužek. Ta problematika bo še bolj pereča v obratih, kjer je individualno delo in se mora stroj ustaviti, če delavec ne pride na delo ali če ga sploh ni. Če se ne bomo pravočasno pobrigali za dotok novih delavcev ali pa preusmeritev, se lahko zgodi, da bo proizvodnja v teh obratih padla.

7. seja sveta delovne enote valjarn Javornik

V soboto, 11. aprila, je predsednik dipl. inž. Mato PODREKAR sklical 7. seja sveta delovne enote valjarn Javornik. Na seji so najprej pregledali izvršitev sklepov zadnje seje, potem pa so poslušali poročilo šefa valjarn Javornik Cirila Odlaska, o izvršitvi proizvodnih nalog v prvem tromesečju. Osrednja točka dnevnega reda pa je bila obravnava predloga o ukinitvi ene izmene na lahkkih progah in premestitev teh delavcev v novo valjarno žice na Beli. Ob koncu so poslušali še poročilo komisije za nagrajevanje in sprejeli spremembe normativa zaposlenih v zvezi s preходом na 42-urni delovni teden v valjarni 2400. Seji so prisostvovali tudi predstavniki uprave in posameznih strokovnih služb, ki so razložili strokovne analize in pokazatelje, ki utemeljujejo postopno ukinitve proizvodnje v valjarni profilov ter na lahki in srednji progi, kjer so proizvodne naprave skrajno zastarele in delovni pogoji najtežji ter je zato nemogoče akumulativno proizvajati (o tem berite zapis na 1., 3. in 10. strani).

Po pregledu sklepov, je šef delovne enote Ciril Odlasek, podrobno razložil izvršitev plana skupne in blagovne proizvodnje v prvem tromesečju. Po prikazu rezultatov po posameznih obratih, tako v pogledu doseženih proizvodnih rezultatov, produktivnosti, blagovne proizvodnje, realizacije in doseženih dobiti (izplenov) je ob zaključku povzel:

- da so količinsko po korekciji plana pod planom, za kar pa so vzroki tudi v spremembi asortimenta, pomanjkanju in neustreznosti vložka in drugod;

- da so dosegli primerno realizacijo;

- da so dobiti (izpleni) v rahlem upadanju nasproti planu in lanskim rezultatom, za kar je vzrok tudi v tem, da so valjali druge kvalitete, kot jih je predvideval plan in

- da proizvodnost ni padla, kljub postopnemu preходу obratov na 42-urni delovni teden.

Razlagi uprave podjetja in strokovnih služb o ukinitvi javorniških obratov je sledila živahna razprava. Medtem, ko so nekateri govorniki dovolj zavzeto in zrelo obravnavali ukinitve proizvodnje v valjarni profilov, na lahki in srednji progi, so posamezniki precej enostransko in z dokajšnjo mero nezaupanja v strokovne službe in strokovne analize ter elaborate in precej primitivno obravnavali to vprašanje.

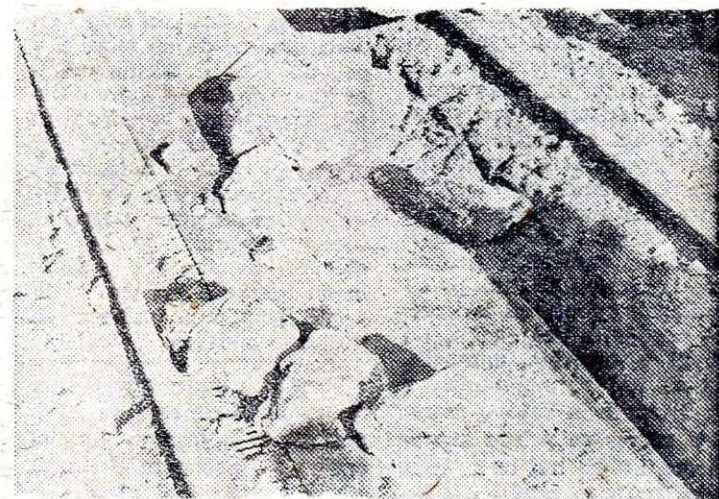
V zvezi s postopnim ukinitvjem omenjenih obratov so za tem, na predlog poslovnega odbora in odbora za kadre pri delavskem svetu Železarne, sklepali o ukinitvi ene izmene na lahkkih progah in premestitvi teh delavcev v

valjarno žice. Po predhodnem zdravniškem pregledu in testiranju je razpored teh kadrov na nova delovna mesta pokazal, da je razporejen samo en delavec na delovno mesto s slabšo plačilno postavko, medtem ko je večina razporejena na delovna mesta celo z boljšo plačilno postavko, nekaj pa jih obdrži doseženo, vendar z to razliko, da gre do delati v veliko boljše delovne pogoje. Sklep o ukinitvi ene izmene na lahkkih progah so ob enem vzdržali nem glasno soglasno sprejeli.

V zvezi s preходом na 42-urni delovni teden so soglasno sprejeli spremembo normativa delavcev v valjarni 2400, ki bo po nekaterih kadrovskih premikih samo za enega delavca višji. Vključno z nezasedenimi delovnimi mesti jim tako manjka v tem obratu 21 delavcev.

Ob koncu seje je Slavko Koren poročal o delu komisije za nagrajevanje. V marcu, je dejal, je samo ena valjarna v variabilnem delu dosegla poprečni nivo Železarne, medtem ko so za ostale tri valjarne morali vzeti posojilo iz rezervnega sklada. Tako so v treh mesecih vse štiri valjarne le dvakrat vložile denar v sklad za rezervo, medtem ko so morali kar sedemkrat vzeti posojilo iz rezerve. Rezervni sklad se jim je tako znižal od 14 milijonov na 2,6 milijona.

V zvezi s to problematiko so govorili tudi o potrebi po ponovnem pregledu cenika v jeklovleku, ker jim ni razumljivo, da so pri rezultatih, ki jih dosegajo, morali vse tri mesece vzeti posojilo iz rezerve. Korektura cenika bo potrebna tudi na lahkkih progah zaradi premestitve ene izmene.



Večji kosi rude na razkladalnih trakovih povzročajo pogostne kvare

Sestanki delovnih skupin

PLAVZ — KAMNOLOM — Sestanek so imeli 10. 4. Obravnavali so proizvodno problematiko in nagrajevanje v marcu in razpravljali o poškodbah in varstvu pri delu. Sledila je informacija o osnutku statuta Železarn in priučenju novosprejetih delavcev. Vodja delovne skupine je ponovno opozoril na večjo varnost pri delu v kamnolomu zaradi odjuge. Novosprejeti delavci ne smejo biti zaposleni na delovnih mestih, ki jih niso vajeni. Čimprej je treba zamenjati delavce podjetja Sava s stalno delovno silo, to je delavci, ki so že odslužili vojaški rok. Nove delavce bo treba čimprej izučiti za vrtalce, ki naj bi še letos obiskali tečaj. Govorili so tudi o nabavi globinske vrtalne garniture oz. o sklenitvi pogodbe s podjetjem, ki naj bi napravilo vrtine za globinski odstrel. Ze sedaj je treba pripraviti zaloge za prihodnje mesece.

PLAVZ — PEČI — Delovna skupina Žust je imela sestanek 9. 4. Največ so govorili o problematiki obrata. Odgovorne instalaterje opozarjajo, da pravočasno prijavijo pregorete zračne šobe, da bi lahko preprečili večjo materialno škodo. Zlasti novosprejete delavce opozarjajo na večjo varnost pri delu. Ravnati se morajo po predpisih in uporabljati ustrezna zaščitna sredstva. Delavci z nizkimi osebnimi dohodki niso zadovoljni in so močne tudi odpovedi delovnega razmerja. Razpravljali so o dopustih, nakar je sledila informacija o doseganju planirane proizvodnje. Da plan ni bil dosežen, je treba iskati vzroke pri materialih in okvarah in ne pri zaposlenih delavcih. Opozarjajo na bolj vestno delo, sicer pa se je treba izogniti izostankom z dela.

MARTINARNA — 5. 4. so se sestali člani delovne skupine Vister — Janša. Razpravljali so o likvidnosti Železarn, surovinah in rentabilnosti Železarn. Omenjene so bile potrebe po jeklu in s tem v zvezi tudi cene. Naša naloga je v tem, da bolj varčno in gospodarno delamo z materiali, ki so na

razpolago. Zaradi naraščanja cen surovinam, po drugi strani pa zato, ker cene jeklu zaostajajo, je treba skrbeti za večjo rentabilnost in prilagoditi cene jekla, drugim cenam. To bomo lahko dosegli le z dobrim in pravilnim delom in varčevanjem pri porabi surovin.

MARTINARNA — Sestanek delovne skupine Jereb je bil 3. aprila. Podrobneje so govorili o položaju v Železarni, ki ni najbolj rožnat. Omenjali so nabavo surovin ter likvidnost tovarne in primerjali vrednost oz. višino dolgov naših kupcev z denarjem, ki ga mi dolgujemo drugim. Z delom v marcu niso bili povsem zadovoljni, v celotni Železarni pa je položaj nekoliko boljši.

VALJARNE PROFILOV — TEŽKA PROGA — Na sestanku 8. 4. so razpravljali o proizvodnem načrtu za marec in operativnem načrtu za april ter ostalih problemih obrata. Postavljenih je bilo več vprašanj v zvezi z zaprtostjo na Beli. Znano je, da je DSZ sprejel določene pogoje za zaposlovanje na Beli, ki upoštevajo šolsko izobrazbo, starost do 35 let in test. Zanimalo jih je tudi, zakaj ni bilo premij na valje in kdaj bo izvedeno popravilo miz. Dobili so odgovor, da bo zadnje dni aprila na progi manjši remont. Naslednje vprašanje se je nanašalo na napredovanje na posameznih delovnih mestih in na upokojene delavce. Pri tem so opozorili na sklep, sprejet na seji komisije za medsebojne odnose in nagrajevanje. Upokojeni sodelavci so nujno potrebni, ker delavcev primanjkuje, lahko pa bi se na sestanku dogovorili o zamenjavi teh z drugimi delavci. Vodja delovne skupine tov. Praprotnik je seznanil prisotne s podatki o izpolnjevanju plana v marcu in operativnim planom za april. Tov. Ljuta je govoril še o predvideni ustavitvi težke proge, še prej pa je treba izvaljati 300 ton materiala za jeklovlek, ker ga ni mogoče izvaljati na drugih progah. Kolektiv se ni strinjal z mnenjem, da se slabo dela, vzroke pa je treba pri-

pisati valjem ter kvaliteti materiala, ki so ga valjali.

VALJARNA PROFILOV — Sestanek delovne skupine Mežnarc je bil 7. 4. Govorili so o planu za april in dobili odgovore na postavljena vprašanja na prejšnjem sestanku. V kolikor ne bo težav, bodo plan dosegli. Govorili so tudi o večji varnosti pri skladiščenju in zakladanju vložka v peč. Večja varnost je potrebna tudi pri rezanju na škarjah in previdnost pri jemanju prob, da ne pride do zamešnjav, ki so v zadnjem času precej pogoste. Na vprašanje o ustanavljanju posameznih proizvodnih obratov vodja delovne skupine ni dal ustreznih pojasnil, ker o tem še ni dokončne rešitve.

OTK — KK — Na sestanku 27. 3. so razpravljali o organizacijskih spremembah v TKR ter o pogojih in nalogah KK. Sledila je informacija o situaciji v Železarni. O problematiki, ki bi jo morali obravnavati pod 1. točko dnevnega reda, zaradi odsotnosti TKR niso govorili, pač pa je šef KK govoril o nalogah in zahtevah, ki se kažejo v spremenjenih pogojih dela. Iz razprave je bilo razvidno, da se kontrolorji in kolavdisti zavedajo nalog in odgovornosti, pač pa imajo v obratih velike težave, ker nekateri sodelavci še vedno ne razumejo pomena kontrole v podjetju. Zaradi zahtev in odgovornosti prisotni menijo, da je kategorizacija delovnih mest prenizka in jo bo treba popraviti. Omenjali so še nelikvidnost v slovenskem gospodarstvu ter o vzrokih s poudarkom na ZPSZ, kakor tudi o tem, da bo treba nerentabilno proizvodnjo ukiniti oz. jo zamenjati z novo, uvesti nove proizvode kot se HOP. Izdelati bo treba več hladno valjanih trakov in maksimalno izkoristiti rentabilnost obstoječih naprav in agregatov.

MARTINARNA — LIVNA JAMA — Na sestanku 4. 4. so govorili o splošnem položaju v podjetju in redu ter disciplini. Pod 1. točko dnevnega reda so obravnavali trenutno stanje Železarn in o težavah, ki jih bo treba odpraviti z dobrim delom in se bo zato moral potruditi sleherni delavec. Rečeno je bilo, da nekateri posamezniki še vedno ne upoštevajo nalog, kar negativno vpliva na uspešno delo v celoti. V zadnjem času so imeli precej težav zaradi ponvic, ki jih uporablja elektrojeklarna. Bili so enotnega mnenja, da naj bo varnost prisotna na vseh delovnih mestih, da bi izpolnjevali uspešno dane naloge.

14. seja odbora za poslovno politiko

Predsednik odbora za poslovno politiko inž. Emil Ažman, je sklical 14. sejo odbora v soboto 11. aprila 1970 in za dnevni red predlagal pregled sklepov prejšnjih sej, problematiko gostinskega podjetja Železar, sklenitev dolgoročnih pogodb s koksarno Lukovac o sodelovanju, ukinitev valjarne profilov in tanke pločevine na Javorniku in tekoče zadeve.

Poročilo o izvajanju sklepov prejšnjih sej je podal direktor Železarn in so se s poročilom strinjali.

V zvezi s problematiko gostinskega podjetja ŽELEZAR, so obravnavali poročilo o možnostih saniranja izgube tega podjetja, ki jo je dosegel v minulemu letu in menili, da Železarna krije izgubo, ki je nastala v minulemu letu. Zato so sklenili, da bodo predlagali delavskemu svetu Železarn, da za kritje izgube nudi gostinskemu podjetju sanacijski kredit ali direktno ali pa prek občinskega rezervnega sklada. Glede ostalih možnosti saniranja predvidene izgube v 1970. letu pa so predlagali odboru za življenjske pogoje in rekreacijo, da prouči v samskih domovih, kakšna naj bo najemnina v teh domovih in kakšen morebitni regres se prizna stanovalcem, koliko naj bo v Železarni kantin in kakšen naj bo režim v teh kantinah ter podobno.

Nato so obravnavali pogodbo o dolgoročnem sodelovanju med koksarno Lukovac in Železarno ter pogodbo o oročanju sredstev za rekonstrukcijo koksarne. Strinjali so se s tem, da se pogodba o dolgoročnem sodelovanju podpiše, vendar so k vsebini pogodbe imeli nekaj pripomb, predvsem, da mora biti pogodba dvostranska, da se morajo v pogodbi določiti fiksne količine koks in da pri spreminjanju cen sodeluje zvezni zavod za cene. Splošne komercialne pogoje je treba iz dolgoročne pogodbe izpustiti in jih vključiti v vsakoletne pogodbe. Glavnega direktorja so pooblastili, da pogodbo podpiše in da poizkuša pri tem realizirati pripombe odbora za poslovno politiko.

V nadaljevanju seje so obravnavali ukinitve valjarne profilov in valjarne tanke pločevine na Javorniku. Strinjali so se s takojšno ukinitvijo ene izmene na lahkijh progah valjarnih profilov in s preme-

stitvijo te izmene v valjarno žice na Beli zaradi uvažanja 4. izmene. V zvezi s tem so sklenili in priznali strokovno delo sektorja za ekonomiko na analizah rentabilnosti posameznih obratov v valjarnah na Javorniku. Menili so, da so te analize bile uporabljene kot osnova pri odločitvah o ukinitvi in, da bodo morale tudi v bodoče služiti pri vseh eventualnih preusmeritvah ali uvažanju novih obratov.

Obsodili so način pristopa posameznih vodij in služb v valjarnah k razreševanju te problematike, posebej pa so obsodili netočno informiranje javnosti prav o teh vprašanjih, kar zavaja delovno skupnost Železarn in kvari vzdušje v prizadetih obratih. Zahtevali so, da se odgovorne delavce zato pokliče na odgovornost.

Ob koncu seje so odobrili odpis razlike, ki je nastala pri uvozu grafitnih elektrod, ker za Železarno ne predstavlja nobenih stroškov, sklep o odpisu pa je potreben zaradi ureditve zadeve preko ustreznih banke.

11. seja komisije za nagrajevanje v valjarni Bela

Komisija za nagrajevanje Bela je imela 9. 4. 11. sejo. V zvezi s sklepi, sprejetimi na prejšnji seji, so ugotovili, da sklep o dodelitvi osebnega dohodka po oddelkih skladno z dogovorom s SEP ni bil realiziran in je takšna delitev odložena za nedoločen čas. Kategorizacijske spremembe so bile odposlane, v celoti pa sta bila realizirana tretji in četrti sklep.

Zatem so opravili pregled nadur za marec po posameznih oddelkih valjarne. Ugotavljajo, da so imeli nadure predvsem zaradi valjev na šteklu, ravnanja pločevine in obratovanja škarij na tri izmene. Sicer so bile nadure precej zmanjšane.

Na seji so bili posredovani podatki o odstotku variabilnega dela za marec, prav tako po posameznih oddelkih.

Nato so sprejeli štiri sklepe. Komisija za nagrajevanje naroča vodstvu valjarne, da je treba SEP pisмено obvestiti, da se k masi osebnega dohodka doda tudi odstotek za nadurno delo, ker morajo kljub 42-urnemu tedniku še vedno delati ob nedeljah. Prav tako je treba SEP pisмено obvestiti o povečanju cenika, ker je povečan tudi

normativ za oblikovalnico profilov. Naslednji sklep se nanaša na ure, ki v obračunskem mesecu presegajo 42-urni tednik in jih je treba vpisati koncem meseca. V valjarni žice je treba izdelati predlog za spremembo kategorizacije na posameznih delovnih mestih, o čemer bo komisija razpravljala na prihodnji seji. Odstotek gibljivega dela za valjarno Bela in valjarno žice ostane nespremenjen 34,61 in 46,13 %.



-Kar za menoj, fantje! Zgoraj je obzorje širše!

OBISKALI SMO...

... sindikalni odbor predelovalnih obratov

Letos se izteka mandatna doba sindikalnim odborom. Zato je prav, da v nekaj stavkih seznanimo bralce z opravljenim delom. S takšnim namenom smo v torek dopoldne obiskali tudi predsednika sindikalnega odbora v predelovalnih obratih Franca Klinarja in ga prosili za kratek razgovor.

»V lanskem letu in v prvih mesecih letošnjega leta so se zvrstili dogodki takšne narave, da je morala biti sindikalna organizacija prisotna pri reševanju številnih vprašanj. Razlika je le v tem, da v nekaterih obratih sindikalna organizacija probleme rešuje samostojno, drugod pa išče kar najbolj ustrezne oblike. Sindikalni odbor predelovalnih obratov je ob tako važnih vprašanjih kot je npr. likvidnost tovarne, pomanjkanje vložka za posamezne obrate, vprašanjih, ki se našajo na integracijo in v

zadnjem času ustavljanje nerentabilnih obratov in uvajanje nove proizvodnje, seznanjal kolektiv tako, da so člani sindikalnega odbora sodelovali na sestankih delovnih skupin. Tako smo imeli kar najbolj tesno povezavo sindikata s samoupravnimi organi, po drugi strani pa imamo takšen način informiranja to prednost, da so o problematiki obveščeni več ali manj vsi člani kolektiva. Poleg naštetih problemov, ki se tičejo neposredno celotne Železarnice pa je sindikalni odbor razpravljal o problemih, ki

zadevajo sam obrat. Varnost pri delu, uporaba zaščitnih sredstev, ki so draga in bi res ob doslednem varčevanju tudi kaj prihranili, je prav gotovo vprašanje, ki mu sindikalni odbor pripisuje veliko pozornost. Tudi vprašanja, ki se tičejo delovne dobe s povečanjem, so bila obravnavana. Razpravljali smo o tem, vendar pa bi kazalo o vsem tem v Železarni pisati posebej, kajti to so vprašanja, s katerimi se srečujemo v vseh večjih obratih, zlasti tam, kjer so delovni pogoji težki in zdravju škodljivi.

Tudi v predelovalnih obratih je skrb za člane sindikata vsestranska. V pretekli mandatni dobi smo na vseh sejah sindikalnega odbora razpravljali o pomoči, ki jo dodeljujemo članom kolektiva, kadar dalj časa bolujejo. Na samem začetku mandatne dobe smo postavili kriterije, ki jih od primera do primera tudi upoštevamo. Referent za oddihe tov. Šalika že pripravlja gradivo, ki ga bomo obravnavali na prihodnji seji. Imamo namreč odobrenih osem brezplačnih mest v počitniških domovih. Lani smo bili pozorni tudi do naših upokojencev in smo za njih pripravili srečanje na Ravnah. Še pred odhodom na Mežakljo smo jim pokazali naše obrate, stroje in naprave, na katerih delamo, da so tako lahko primerjali današnje stanje s pogoji, v katerih so delali sami pred leti.

Prav v teh dneh zbiramo prijave za izlet na Vogel. Lani smo najprej obiskali Crikvenico, nato tudi Grossglockner in Pleterje na Dolenskem.

Na vprašanje, kako je s proizvodnjo in izpolnjevanjem delovnega načrta, je predsednik sindikalnega odbora tov. Klinar odgovoril, da v zadnjem času dosegajo boljše rezultate. Sicer pa proizvodno problematiko in druga vprašanja obravnavajo skupaj z obratovodstvom žičarne in hladne valjarne, prav tako pa imajo zelo dobro povezavo s samoupravnimi organi delovne enote in Železarnice, po drugi strani pa tudi s tovarniškim odborom osnovne organizacije sindikata. Tako so na zadnji seji sindikalnega odbora v posebni točki dnevnega reda obravnavali zelo obširno problematiko seje TO OO sindikata, ki je bila v januarju. Da je takšna povezava bodisi s TO OO sindikata in samoupravnimi organi možna, je iskati odgovor v tem, da člani njihovega sindikalnega odbora aktivno sodelujejo v teh organih, nato pa obravnavano problematiko posredujejo sindikalnemu odboru.

Za pospešitev dejavnosti tehnične inovacije

V letu 1969 smo v Železarni v pogledu inovacij veliko naredili, vendar ne bi smeli na doseženih rezultatih obstati, če hočemo doseči še večji napredek. Lahko ugotovimo, da je naš pravilnik za urejevanje pravic avtorjev eden najboljših v Sloveniji, čeprav še ni popoln in da je samoupravni mehanizem s svojimi organizacijskimi predpisi mnogo bolj dinamičen kakor kdajkoli prej. V tem pogledu imamo vse urejeno. Vse bolj pa se pri posameznih vodilnih ljudeh kaže nepravilno gledanje na same avtorje in na pomembnost dejavnosti tehničnih inovacij za samo podjetje. Tako gledanje posameznikov ne more ugodno vplivati na porast te prepotrebne dejavnosti v našem gospodarstvu. Menim, da bo potrebno okrepiti vezi med samoupravnimi organi in nosilci izboljševalnih idej. Kajti samo samoupravni organi so opravičeni reči dokončno besedo, ali se predlog realizira ali ne. Vsi ostali tehnični faktorji pa so dolžni nuditi avtorjem pomoč pri uveljavitvi tehnične inovacije.

SEP pa mora na osnovi možnosti napraviti realen izračun prihranka, pri tem pa se posluževati razpoložljivih podatkov. V primeru, da avtor navede druge številke v prikazovanju prihranka, je potrebno razliko avtorju prikazati, kajti tako komisije pri DE, kakor tudi odbor za racionalizacijo in novatorstvo pri DSZ priznajo odškodnino na izračunan prihranek za to zadolženega ekonomista. V kolikor avtor

na osnovi točnih podatkov dokaže, da je prihranek določenega izboljševalnega predloga višji od izračunanega, se lahko pritoži, razsodnik naj bo samoupravni organ DE ali pa Železarnice. Za ureditev evidence avtorjev, kakor tudi števila izvedenih izboljševalnih predlogov, izračunani prihranek in izplačanih odškodnin, je čimprej izdelati ustrezno kartoteko. Poleg centralne kartoteke bi bilo treba tudi v posameznih DE voditi enako kartoteko.

Društvo DIATI bo ravno tako vodilo kartoteko svojih članov, iz katere bo razvidna dejavnost posameznih članov. Društvo bo svojim članom tudi nudilo pomoč pri uveljavljanju njihovih pravic, katere jim daje sprejeti pravilnik.

Z urejeno evidenco bomo verjetno preprečili, da se posamezni predlogi ne bodo izgubili. Referat za novatorstvo mora o poti posameznega predloga imeti točno evidenco. V primerih, da se posamezni predlogi predloži zadržujejo po raznih predalih, mora zahtevati pospešeno rešitev, o tem pa obveščati odbor in posamezne komisije. V kolikor posamezni vodje oddelkov ne morejo dati točnih pojasnil, naj predlog odstopijo šefom DE. Samo z intenzivnim reševanjem vloženih predlogov lahko poživimo to dejavnost. Če pogledamo, da ima avtor od izračunanega prihranka povprečno le največ od 3 do 4%, Železarna pa od 96 do 97%, potem je vsaka zavist odveč. ToSt

Slavko Tarman:

Maskiranje in zatemnitev v industriji

10

Pri prevoznih sredstvih v javnem prometu (tramvaji, trolejbusi, avtobusi) moramo posebno ukrepati, da bi se redni promet odvijal ob maksimalni omejitvi svetlobe. Na oknih pustimo nezatemnjene vodoravne odprtine s širino 12 cm ter na višini 140 cm od tal, da bi imeli potniki preglednost postaj. Pri vstopanju in izstopanju potnikov iz trolejbusov je treba posvetiti posebno pozornost, da se vidljiva svetloba ne pojavi na vratih — kar dosežemo z zasenčenjem oken na platformi vozila, z nameščanjem temnih zaves ipd.

Organizacija zatemnitve

Najuspešnejši in najhitrejši način zatemnitve bi bil izklop svetlobe iz elektrarne za celo mesto. Ta način ni moč uporabiti zaradi vrste težav (nekateri tehnološki procesi v industriji ne prenesajo trenutne prekinitve električnega toka, odvisnost zvez od električnega toka, posamezni proizvodni procesi, katerih nemoteno delo je nujno potrebno itd.).

V elektro-centralah je potrebno formirati posebne ekipe, ki imajo nalogo, da na znak zračnega alarma pričnejo z delom. Tak načrt bi obsegal zatemnitev elektrarne in izklop svetlobnih iztočnikov za posamezne dele mesta, četrti, ulic, kjer je to mogoče. V industrijskih podjetjih je v sestavi tehnično-reševalnih enot formirana tudi ekipa za maskiranje (mizarji, dekoraterji, zidarji, električarji, kleparji in podobni profili poklicev), ki bo delovala v dveh smereh: zatemnitev in ostali morebitni maskirni ukrepi v podjetju. Zatemnitev mora biti pripravljen in izveden tako, da omogoča neprekinjeni delovni proces, če je to nujno in mogoče.

Ustanove, šole, lokali morajo imeti pripravljen material za zatemnitev — če poteka delo ponoči. Zatemnitev pripravimo tako kot v podjetjih — s to razliko, da v ustanovah v večini primerov skrbi za to hišnik. Stanovanjske zgradbe s hišnimi sveti in brez njih, ter vsak stanovalci imajo pomembne individualne in kolektivne naloge pri zatemnitvi. Hišni svet, kot upravni organ bo imel veliko odgovornost pri tej zaščiti.

Vse postopke v zvezi z zatemnitvijo bodo regulirali upravni organi, ko bo to situacija zahtevala (v pripravnem obdobju, ko se meddržavni ali mednarodni odnosi poslabšajo do take mere, da grozi nevarnost vojne).

SKLEP

Maskiranje in zatemnjevanje v zaledju nima svoje dolge preteklosti. Hkrati z razvojem letalstva se pojavlja tudi civilna obramba, to je, prvi začetki segajo v obdobje prve svetovne vojne. Uporaba maskiranja in zatemnjevanja v vojne namene ima že častljivo tradicijo. Perzijci so zažigali vlažno slamo ali travo, da bi z dimom maskirali premike svoje vojske. Kitajska armada je leta 299 pred n. š. zažgala slamnate otepe na rogovi živine, ki so jo ponoči nagnali proti sovražniku, z namenom maskiranja lastnih položajev. Pravih maskirnih ukrepov je bilo v prejšnjih dobah zelo malo. Šele z izumom smodnika in razvojem ognjenega orožja se pojavlja raznovrstna uporaba maskiranja, posebno v 17. in 18. stoletju.

V sodobni vojni se cela država z vsem potencialom (ljudskim in materialnim) podreja obrambnim naporom. V tem je nemogoče navesti vse podrobnosti, ker je to stvar posebne študije. Zaradi tega se na nekaterih mestih nismo posebej zadrževali (maskiranje mest in naselij, raznih komunikacij). Ne glede na preglednost menimo, da je iz tega razvidna pomembnost in obsežnost maskirnih ukrepov v vojni.



VELIKA BRITANIJA — Pred kratkim je neka japonska družba sklenila pogodbo za zgraditev novega velikega plavža v avstralski železarni Port Kembla. S tem je izgubila dominacijo v Avstraliji britanska družba Teesside engineers, ki je precej let nazaj projektirala in gradila

plavže za avstralske železarnice. Japonci so dobili ta posel, ker imajo na področju gradnje in tehnologije sodobnih plavžev brez dvoma največ izkušenj. Zato imajo britanske projektantske organizacije za plavže v bodoče še malo upanja, da bi dobile naročila iz prekomorskih dežel.

Spomini iz NOB Jože Vidic

Jeseniški skojevci umirajo za domovino

(Nadaljevanje)

Nekega decembrskega dne 1941. leta, ko smo prišli iz službe in kosili, so potrkali gestapovci na vrata. Pri nas je bil tudi Logarjev Stanko, ki je bil večkrat gost hiše. Pred hišo se je ustavil star avtomobil znamke DKW. Dva civilista, ki sta izstopila, sta se napotila proti naši hiši. Grem odpret in vprašam, kaj želita. Menda je bil eden od njih gestapovec Zwick.

'Pravi?' vpraša Zwick, drugi pa samo priklima. Nisem ga poznal. 'Aretirani ste,' pravi Zwick; tedaj prihitel mama in jih začne zmerjati naj mi dajo mir. Le s težavo so dovolili, da sem se preoblekel v hodnik. Pred odhodom je Zwick še pogledal v kuhinjo in tam zagledal Logarjevega Stankota. 'Kaj pa ti delaš v tuji hiši? Z nami,' surovo ukaže gestapovec. Še nekaj moram povedati: gestapovec je pred hišo razgrnil veliko rumeno polo na kateri je bilo zapisanih veliko imen. Zdelo se mi je, da so imena izdanih ljudi popisana na nekem tovarniškem formularju.

Peljali so naju h Kovaču. Logarjevega Stankota so takoj izpustili, mene pa so odpeljali v hodnik, kjer sem se moral za hip ustaviti. Strogo so mi prepovedali, da bi pogledal na levo v hodnik. Nisem jih takoj razumel, pa sem nameraval obrniti glavo na levo, a sem takoj dobil

udarec v lice. Levo v hodniku je namreč stal človek, ki je gestapovcem dal znak, če je bila aretirana prava oseba. Lahko trdim, da izdajalec ni bil doma iz Podmežaklje, ker je mene zamenjal z bratom, kar se vaščanu ne bi zgodilo. Po identifikaciji so me odpeljali in zaprli v staro šolo, oziroma Kosovo graščino.

Zasliševal me je Zwick. V pisarni je postavil svojo pištolo na mizo tako blizu mene, da bi jo lahko zgrabil. A vedel sem, da je to le ukanje. Pištola je bila zanesljivo prazna, mene pa bi skušnjava stala življenje. Med nama se je odvijal takle razgovor:

'Lepo,' pravi Zwick.

'Kaj pa je lepo,' začudeno vprašam.

'Takoj boste zvedeli,' Zwick se obrne in iz omare vzame mapo. 'Bili ste skojevec, vodili ste sestanke in delovali proti varnosti rajha. Dogovorili ste se, da vržete na gaulajterja bombo, ko bo leta obiskal Jesenice.'

Začudeno sem zijal, strah mi je lomil kosti in komaj sem izdahnul: Jaz, jaz za to ne vem. Zwick potisne mapo predme in pravi: 'Tu je mapa in preberite, kaj ste delali. Vse vemo. Izdali so vas vaši prijatelji.' Zazrem se v mapo in na njej opazim napis STANKO LAH. Zamenjali so me z bratom, toda tega jim nisem hotel povedati. Bo pa ja toliko pameten, da bo šel v partizane, sem si mi-

slil. Bal se nisem, saj v odporu 1941. leta nisem sodeloval, to pa bodo prej ali slej odkrili tudi gestapovci. Zadrževal sem soočenje. 'Da,' se je zlobno zasmel, 'toda če bodo obtožbe potrdili, vas takoj ustrelimo.'

Pristanem, sem vzkliknil, pri tem pa sem mislil na brata in njegovo usodo. Nikdar me niso z nikomur soočili. Svojih ljudi niso hoteli pokazati javnosti. Čez tri ali štiri dni so me izpustili, medtem pa so že zaprli brata.

Nikdar več ga nisem videl. Mama je redno nosila pakete v Begunje, a ga ni nikdar več videla. Pakete je pustila, tako kot drugi, pri straži na vhodu v zapor. Da so ga ustrelili, smo zvedeli z letakov.

Stane Balanč — sekretar skoja

Na Titovi cesti na Jesenicah sem obiskal sestro Balančevega Stanka iz Podmežaklje. Po odhodu Korenovega Ferda v partizane, je bil Balančev Stanko imenovan za sekretarja jeseniške mladine in skojevcev.

»Že prvega maja 1941. leta je bil starejši brat Aleksander aretirani in odpeljan v begunjske zapore,« je začela pripovedovati Balančeva Marija, ko je cbujala spomine na avantgardo jeseniške mladine. Od časa do časa so se v njenih očeh zalesketale solze kot od-

sev še vedno tleče bolečine.

»Aleksandra so nameravali izseliti v Srbijo, a je simuliral obolenje slepiča pa so ga poslali v ljubljansko bolnišnico operirati zdrav slepič.

Brat Stanko je že pred vojno hodil na skojevske sestanke na Poljane. Pred vojno so se v naši hiši sestajali (to je pri Balanču Podmežakljo) mladi fantje, večinoma skojevci in to Ferdo in Pavel Koren, Stanko Sekardi, Stane Lah, Ratko Dolžan, Slavko Koselj, Mirko Dimc, Stane Tušar in še nekateri. Pri nas so peli, se igrali in kovali načrte. Pavel in Ferdo Koren sta igrala na kitaro in lepo pela, pa tudi moj brat in Sekardi sta lepo pela. Naša hiša je bila hiša veselja in mladosti.

Ko je Ferdo Koren odšel v partizane, sem bila z bratom pri Korenovih na Javorniku. Ferdovega odhoda v partizane ne bom nikoli pozabila. Naš Stane in Ferdo sta se podnevi držala za roke in po cesti pela: 'Car Nikolaj izdal manifest, mrtvim svobodo, živim arest.'

Nekega dne poleti 1941. leta mi je Stanko povedal, da ga bo obiskal znanec, ki se bo predstavil z dogovorjeno besedo oziroma parolo. Brez vednosti staršev sem ga peljala v bratovo sobo v zgornje prostore hiše. Bil je to srednjevelik fant, vitek, kostanjevih las, simpatičen, zgovoren in prijazen. Za njim so v našo hišo prihajali skojevci. Kasne-

je mi je brat zaupal, da je to Tugomir Vidmar iz Kranja, ki iz glavnega odbora Osvobodilne fronte prinaša navodila za delo. Brat mi je zabičal, naj nikomur ne povem, da on hodi k nam na sestanke. Pravzaprav je vse sestanke v naši hiši vodil Vidmar. S seboj je prinašal letake, ki so jih naš Stane, Lah, Tušar in drugi trosili po Jesenicah. Tugomir je jeseniške mladince povezoval s centrom Osvobodilne fronte v Ljubljani. Letake so mladinci često trosili po policijski uri. To je bilo nevarno delo. Včasih pa so jih trosili ob večernih urah, ko so šli v službo v železarno, ali pa ob jutranjih urah, ko so se vračali iz službe. Brata Stanka včasih po več noči ni bilo domov. Jaz sem to spretno prikrivala pred starši. Kje je hodil in s kom se je sestajal, ne vem. Vem, da je imel zveze s partizani in to s Sekardijem, Ferdom Korenom, Gregorčičem in drugimi prvoborci. Večkrat je hodil na Javornik. Vem, da je obiskoval sestanke javor- niške mladine, sestajal pa se je tudi v Zupanovo Marijo, ki je na Javorniku vodila mladinske sestanke in bila z bratom ustreljena v Dragi.

Decembra 1941. leta so se začele množične aretacije. Bilo je to po tisti akciji, ko so brat, Mirko Dimc in Stane Lah na skale na Mežaklji narisali srp in kladivo. Brat je pričakoval aretacijo. V so-

Milan Fülle

Tisoč let Prage

(Nadaljevanje in konec)

Na koncu prve polovice 18. stoletja barok triumfira nad Prago. Pojavlja se v celoti in v detajlu, zunaj in znotraj. Ko pa je dala Marija Terezija v letih 1756—1777 predelati revne stavbe v enotno baročno palačo, to pomeni kulminacijo baročnega preporoda Prage. Prejšnja fanatična pobožnost dobi zameno v bolj življenjskih početjih, poveča se razpon od višine nebes do podzemne skrivnosti. Za miljenca mesta imajo Wolfganga Amadeusa Mozarta, ki je mestu podaril svojega Don Juana, ki so ga prvič izvedli v Nosticovem (danes Tylovem) gledališču, pripravljajo pa se tla za vzbrstitev francoskega revolucionarnega mišljenja. Znatni delež pri tem ima tudi meščanstvo, ki začenja svo-

je težnje usklajevati s težnjami šlahte.

Absolutist Jožef II. je s svojimi reformami znatno prispeval k metamorfozi Prage. Odprl je vrata nove dobe, dobe hitrega razmaha meščanstva s svojimi strogi zakoni o gospodarstvu in politiki, temu procvetu pa je imela služiti tudi prva industrijska stavba, zgrajena leta 1791.

Z zrušenjem tiranskega suženjstva leta 1783 je postala Praga cilj nešteti vladavin, ki so videle v njeni kulturni in politični moči svoj dobiček. To pa privede do narodnostne in jezikovne zatiranosti na eni in borbe za samostojnost češkega ljudstva na drugi strani. Osveščanje budi v ljudeh svobodno miselnost, ki hitro vzplamti. V Pragi, kjer na ulici ni bilo mogoče

slišati češke besede, si je po revolucionarnem letu 1848 pridobila češčina enakopravnost z drugimi jeziki, leta 1861 pa se po 200 letih spet voli češki oblastnik.

Prikrito prosvetiteljsko delo lastnih knezov, učiteljev, pesnikov in pisateljev prihaja od zunaj v Prago, da bi tu stopilo v odprto borbo za politično in jezikovno svobodo. K temu stremi tudi zapis ob otvoritvi novega kulturnega doma. Leta 1771 ustanove Češko skupnost, ki je združevala najnaprednejše ljudi takratnega časa, leta 1796 odpro Češko umetnostno galerijo, leta 1800 Akademijo likovne umetnosti. Leta 1816 ustanove glasbeni konservatorij, leta 1818 zgrade Narodne muzej, leta 1835 odpro prvo češko knjižnico in čitalnico. Nova

zgradba Prage, izzvana s potrebami kulturnega in gospodarskega življenja, se znova vrača k stavnemu bogastvu praške preteklosti. Na robu mesta hitro rastejo nove vile in letne palače. Že v prvi polovici 19. stol. se pri gradbenih delih na mesto arhitekta postavi gradbenik, bolj tehnik kot umetnik, ker to zahtevata tehnika in civilizacija, to zahteva nova doba. Tako zgrade leta 1830 prvo pristanišče, leta 1843 praško železniško postajo, leta 1847 prvo plinarno in podobne objekte. Iz urbanističnega načrta Prage izginejo palače in cerkve. Na njihovo mesto stopijo stanovanjske zgradbe, več ali manj okrašene z antikiziranim dekorjem, ki karakterizira prve predmestne četrti v Karlinu in na Smichovu, polnih tovarn, poleg tega pa dopolnjuje notranjost stavb v mestu. Temelji tega razvoja so stavbe, reprezentirane okoli leta 1860 v tim. novorenesančnem stilu, ki osvobojen sloga protokapitalistične italijanske renesanse 15. in 16. stol. upošteva ideologijo in praktične potrebe nove buržoazije.

Najvažnejše delo nove renesanse in češke umetnosti 19. stol. je Narodno gledališče

v Pragi, delo J. Zitke in cele generacije slikarjev in kiparjev, ki predstavlja razcvet češke likovne umetnosti te dobe.

Češki bogataši in politično se razvijajoče meščanstvo ni šlo po poteh Zitke in njegovih sodržnikov, pač pa so umetnost pretvorili v masovnost pseudoslogovno in dekorativno načičkanih šol, bank, trgovskih hiš. To, kar se je ta čas dogajalo v praških predmestjih, se imenuje tragedija zgodovinskih četrti Prage. V času, ko se v Pragi gradi Češka akademija znanosti in umetnosti, ko grade Umetnostnoobratni muzej in šole umetnostne obrti, ki žele ohraniti krasoto bogate preteklosti, se uniči praški geto, pritiska oblast na Staro Mesto, obupno se bori za Novo Mesto. Na ruševinah umetnin rastejo kot gobe po dežju nove in nove psevdoslogovne stavbe, finančno sicer donosne, toda kulturno in umetniško brezvredne.

To izzove boj za staro Prago, le s skrajnimi naporimi omeje propad četrti kot so Hradčany, Mala Strana in Staro Mesto. Po zaslugi tega in po zaslugi vsenarodnih razstav koncem 19. stol. kot je bila

bi mel prit
bi so njej s
če prišli
24. decembra
prišam ge
ški swick, s
priča že are
ka Brata
,Ne kam j
ho. Dru
da mora ta
Stankovi h
trešar b
fotije pot
njem bo t
hina dejal
sem Jesenic
bra

D smo u
ukno. Bra
valaj gre t
ne, je bilo
pos izdajst
areta vsel
Stano men
javir je Dru
gotoda bo c
val neke in
sem sprla s
rotinaj gre
zastanko
Očije bil z
del, naj sto
da je prez
same šel ja
St Kosel
ljaj, sem šla
čakata, da
dila gor in
se va kot ve
si se v srce
nje, so se
prata. Nik
semela, tod
vedosim ta
ga pala: ve
janavčasih
posaga, da
pulanj.

Pismo pr
lost obiska
škepana L
je in rek
ban Bratov

juba razst
dop razsta
delnirjev
se pne vanc
nje tarih
Okmeta 190
moč umetr
moč češk
Jan Koterje
bolkare, z
umetno drag
ture postav
vre arhitek
notizacijo
fotio obraz
se mesta.

Sopadom
močje leta
Praget gla
moč držav
Češke r
la Posredn
tura, da
znateče m
vojature,
kovmetnos
proš Mesto
ve, mo lep
razp v no
sevhodner
četrtri Ba
ka stavlja
sloga url
struistična
stavta do
podnih n
hov svojim
je vgi pre
hiteže Pl

bi se nel pritrjeno vrv, da bi se njej spustil na vrt, če bi prišli aretirat.

24. decembra 1941. leta sta prišla nam gestapovca Druški in Wick, s seboj pa sta pripadla že aretiranega Stan-ka. Brata ni bilo doma. »Ne, kam je šel,« sem pla-hoval. Druški je ukazal, da mora takoj zglasiti v Stan-koovi hiši. »Ni se mu treba bati, le neke in-fo-r-ma-cije potrebujemo od njega, bo takoj prost,« je hi-na dejal Druški. Hitela sem v Jesenice in poiskala brata.

Dok smo ugibali, kaj naj ukre-pam. Bratu sem sveto-vala, gre takoj v partiza-ne, če je bilo očitno, da je posredajstvo in splošna are-ta-cija vseh mladincev. Stan-ko menili, da naj se javi, je Druški osebno za-gotovo da bo od brata zahte-val neke informacije. Jaz sem prišla s starši in brata rotiraj gre takoj v parti-zane, tanko je omahoval. Očitno bil zmeden. Ni ve-del, kaj stori. Danes vem, da je prežgodaj odločil; same šel javit na gestapo.

Sl. Koselj me je spreml-jal, sem šla pred gestapo čakata, da se vrne. Ho-dila gor in dol, minute so se kot večnost in poča-si se srce utrla spozna-nje, so se za bratom za-prlata. Nikdar več ga ni-semela, toda v srcu ga še vedno mislim takega, kot sem ga pala: veselega, nasme-janega, skrivnostnega, postega, da so se dekleta pulnili.

Pismo prošnje za pomi-lost obiskala sem jesni-škega pana Lukmana, ki me je in rekel, da je brat ban-Bratovo dekle je pi-

salo celo gaulajterju Rainer-ju (pokrajinskemu vodji) in prosilo za pomilostitev. Proš-nja je bila menda ugodno re-šena 24 ur po bratovi smrti.

21. januarja 1942. leta za-gledam na stavbi občine Je-senice letak z imeni ustrelje-nih v Dragi. S solznimi očmi sem besno strgala letak in ga odnesla domov. Staršem ni-sem povedala, da je bil brat ustreljen.

Drugi dan sem šla v Drago. Da ne bi staršem vzbudila su-ma, sem se na vlaku do Lesc preoblekla v črne nogavice in pokrila črno ruto. Na vlaku sem srečala še več svojcev ustreljenih skojevcev.

Draga je bila krvava. Krva-vi sledovi so bili daleč na-okrog. Se vedno so na mori-šču stali trije razcefrani koli; torej so streljali po tri in tri. Kako grozno je bilo za tiste tri, ki so bili zadnji ustrelje-ni! Med ustreljenimi talci je bil tudi Viktor Gregorač z Ja-vornika. Ko je Gregorač sep-tembra 1941. leta gledal pet ustreljenih talcev na Koroški Beli, se je potrt vrnil domov in narisal prizor, ki ga je vi-del. Na sliki ni prikazal pet talcev, temveč le tri talce, ki so viseli na kolih. Je ta fant kdaj pomislil, da bo čez šest mesecev ustreljen pri treh kolih? Je bila to umetniška slutnja lastne usode?

Po vrnitvi iz Drage sem pri vratarju begunjskih zaporov dobila bratovo perilo in raz-bito uro.

Naslednji dan me je doma Podmežaklo obiskal Stane Sekardi. Bilo mu je hudo, da decembra ni prišel po brata in ga odpeljal v partizane. Januarja 1942. leta je v Dragi izkrmel cvet borbene jese-niške in javorliške mladine.

(Se nadaljuje)

cele jubila razstava 1891, naro-dopisna razstava in razstava del mirjev in arhitektov, se pbe vandalsko uničeva-njearih monumentov. Okrta 1900 pa se pojavi mod umetnost, s tvorcem mod češke arhitekture Jan Kotlerjem na čelu. Ob bokare, zgodovinsko in umeto dragocene arhitek-ture postavi nova, enako vred arhitektura, ki skup-no s izkazijo in komfortom form obraz rojevajočega se mesta.

S padom avstroogrške mo-je leta 1918 postane Prag glavno mesto sa-mosre države. Ustanovitev Češke republike je da-la Posredno vlogo v kul-turi, dala pa ji je tudi zna-čajne možnosti za raz-voje kulture, glasbene in li-kovne umetnosti, znanosti in pro-sle. Mesto obogati za no-ve, lepe stavbe in se raz-voje nove četrti v tz. severnem sektorju, pri čem-rti Baba in Ořechov-ka stavlja višek čeho-slovskega urbanizma. Kon-strukcijska smer češkega stav-tva doseže tu vrsto pom-nih narodnih uspe-hov, svojim delom pa se je vgi predstavil tudi ar-hitek Plečnik iz Ljub-

ljane, ki je gradil leta 1928 na Hradčanyh.

Nacistična okupacija leta 1939 je zaustavila silen po-let in razvoj mesta, to stag-nacijo pa je prekinilo »vite-ško« leto 1945. Oživel je vse-stransko kulturno življenje mesta. Popravljenih je bilo mnogo kulturnih spomenikov s praškim gradom na čelu, mnogo spomenikov je bilo adaptiranih za novo kulturno življenje, v galerije, muzeje, znanstvene institucije itd. še nikoli ni dala država toliko za znanost, kulturo in razvoj mesta kot sedaj. Desetine vi-sokih šol, dve slikarski gale-riji, tri velika orkestralna te-lesa, trije koncertni domovi, 75 kinodvoran, 10 knjižnic in 20 muzejev, 30 gledališč, Park športa in kulture, označujejo današnjo kulturno raven Pra-ge. Mesto izredno hitro raste glede na porast prebivalstva (1.200.000) in njegove gmo-tnosti in kulturne potrebe. Nova Praga raste na periferiji me-sta in odklanja tradicije ti-sočetne preteklosti. Pražani pa so enotnega mnenja v tem, da je treba Prago kot enega najlepših mest na sve-tu ohraniti še za poznejše rodove.

116.

»Ma, to ti verjamem,« se Adela prižame sama k njemu.

Tineta pa je sram, ker se boji, da bi Adelo užalil, če bi se prižal tesno k njej. Odmika se.

»Ne bodi kakor prelomljen kol,« ga Adela prime za boke in se privije k njemu.

»O slast,« čuti Tine skozi Adelino obleko stik z njenim telesom, a si kaj drugega ne upa, čeprav iz pogovorov ve, kako potekajo ljubezenske stvari. Rad bi se pogreznil v Adelo, a si govori, da ne sme, da je še prežgodaj.

Adela pa čaka.

Toda dalj kakor do novega kratkega poljuba ne pride.

»Ah,« vzdihne razočarano. »No, ja, za danes se poslovi. « Utrujena sem. «

»Verjamem, Adela!«

»Čuden fant si. Mislila sem...«

»Kaj si mislila?« vpraša Tine, ker je Adela umolknila sredi stavka.

»Nič, nič. Spat moram.«

Tine pa čaka, da ga bo Adela za slovo objela.

Toda Adeli se mudi.

»V nedeljo ne pozabi!«

»Ne bom, Adela!«

In že je Tine sam.

»Srečen sem. Najbolj srečen človek na svetu,« je še vedno razgret od kratkega srečanja. »Poljubiti se mi je pustila. Ljubi me. Ljubi...«

Tine je brez izkušenj. Kar ve, ve od drugih. Tudi to ve iz pogovorov, da si je treba žensko vzeti in da, vsaj tako govore drugi, to ni prav nič težavno.

— Tisto reč ima vsaka rada.

— Ne smeš odnehati, četudi se brani.

SIVO MESTO

— To delajo punce samo zato, da se delajo lepe.

— Čim bolj siliš vanjo, raje te ima.

— Pri babah ne smeš biti kakor lipov bog. Dru-gače ti zamerijo in si poiščejo drugega. Takega, ki zna.

Ne, Tine ni fant, ki bi ničesar ne vedel, le sam se takih stvari ni še nikoli lotil, čeprav so vznemir-jale zaradi medfantovskih pogovorih o dekletih tudi njegovo domišljijo. Njegovi prijatelji so bili v teh stvareh bolj izkušeni in se celo bahali, da ni ženske, ki bi moškemu ne legla že prvi dan, če se je le zna lotiti.

»No, ja, s slabimi ženskami so se onegavili. S takimi, ki gredo z vsakim. Adela pa ni taka. Adela je poštena. In če me ima rada, moram biti pošten tudi sam.«

Pred nikomer se ne bo bahal z njo ali pa celo govoril, da jo je imel.

»Pa bi jo rad. Tako zelo rad. Vso. Prav vso...«

Toda zdaj še ni čas. Kasneje! Vse ob svojem času!

Tudi tako je srečen, srečen, srečen...

Enajsto poglavje

1

V tovarni je že zdavnaj odtulilo dve. Tineta pa še vedno ni. Kazalec na stari leseni uri se že vzpenja navzgor po svoji minutasti polkrožni poti. Tričetrt na tri bo čez počasno neskončno dolgo minuto. Po-časno, kakor so bile počasne in neskončno dolge vse minute od deset čez dvejo. Počasne in vedno daljše od minute, ko je bil Tine po odhodu iz tovarne na-vadno že doma. Samo ondan, ko se je vračal iz tovar-ne s Tonetom (onim, ki zna pisati zgodbe), je prišel nekaj minut kasneje. Drugače pa ni bilo dneva, da bi ne pritekel.

»Ja, prav tako pritekel kakor včasih iz šole,« pre-šine zaskrbljeno Ano za bežni hip spomin na zasoplega fantiča s šolskim nahrbtnikom, ki mu ga je napravila iz boljše vrečevine sama. In prav tako zasopel se je sedaj sleherni dan vračal iz tovarne v teku, da bi, tako je rekel, tudi pot iz tovarne spre-menil v športni trening.

Toda danes ga ni. Pa je zjutraj rekel, da bo takoj doma in da bo potem takoj odšel h gospe inženir-jevi, ker bi rad še danes dokončal z delom pri ure-janju gospejinega vrta. Tudi večerjal bo tam, ker ga hoče gospa nagraditi z 'likofom' in se mu tako za-hvaliti za lepo urejen vrt, nad katerim je že sedaj navdušena, da ga ne more prehvaliti. Baj je celo tako zadovoljna s Tinetovim delom, da ga primerja z najboljšimi vrtnarji v velikih mestih, kakršni sta Ljubljana in Maribor.

Se v Mariboru bi ji zavidali lastniki najlepše ure-jenih vrtov, ki jih imajo okrog svojih vil na obrobju mesta, kjer je gospa Waldnerjeva pred prihodom v sivo mesto stanovala s svojim, za njeno mladost mnogo prestarim gospodom. Vsaj Tine tako trdi, da je inženir Waldner po letih in zunanosti bolj po-doben gospejinemu očetu kakor možu.

»Pa ne da bi Tine šel naravnost iz tovarne tja?« bi Ana rada verjela in se znebila skrbi, ki jo muči, ker Tineta še ni iz tovarne. A kaj, ko ji ta up zdrobi pogled na Tinetovo praznično obleko, brez katere bi na delo h gospe nikoli ne šel, posebno pa ne danes, ko bo z delom na vrtu končal in bo večerjal pri gospe kakor kak gosposki človek. »Ni ga,« ji skrb zopet lega na srce in se spreminja v težak kamen, ki jo teži, vedno bolj teži, tako da čuti v ramenih, zla-sti v levi rami tako zbadajočo bolečino, kakor da bi nosila na plečih pravo skalo. In ta bolečina ji leze v levo roko. Kakor da jo prenaša kri po njenih žilah, srce pa ji pod težo še bolj peša, tako da jo obhaja že prava slabost. Čudno miahavo in omotično se počuti. Vse to bi minilo ali pa vsaj za las popu-stilo, ko bi Tine preskočil progo in vrh železniškega nasipa in bi ga zagledala, kako z naglimi in dolgimi koraki teče proti kolibi.

Tineta pa ni. Osebni vlak je že zdavnaj peljal mimo in zdaj že cvileč, kakor na tem mestu vselej, ropota mimo tovornjak z italijanskimi, nemškimi, avstrijskimi, jugoslovanskimi, čehoslovanskimi in bogvekakšnimi vagoni in vozi proti postaji. Potem pride po nasipu železniški čuvaj in tu in tam potrka ob tračnice z železnim drogom. Le Tineta ni...

»Da se mu ni kaj zgodilo?«

Ana strmi skozi okno. Vedno bolj jo skrbi, saj ve, da nesreča v tovarni nikoli ne počiva.

Lani in letos so se smrtno ponesrečili že trije delavci.

Novi žerjav, ki na planem pred jeklarno kakor kakšna predpotopna počast razklada in naklada re-no, je — ni še dolgo tega! — Iskrovemu Imretu, de-lavcu Tinetovih let, zmečkal glavo pri pleskanju žerjavovega ogrodka.

Tudi druga žrtev je bil mlad človek, zaposlen ko-maj teden dni!

Smrt v tovarni najraje izbira med mladimi, ko-maj zaposlenimi delavci. A če smrt ne, pa nesreča, ki prav tako največkrat udari novince, ki se tovarne šele privajajo.

V tovarni lahko srečaš nesrečo, če nisi dovolj previden, skoro na slehernem koraku!

Celo delavce, ki delajo v tovarni že celo vrsto let in ki so je vajeni, lahko doleti.

Ali ni bil tak delavec pokojni Mlečnik?

Take misli vrtajo v Anino dušo. Ne misli več na Tinetovo južino, ki se ohlaja na ognjišču, ne na praznično obleko, ki mu jo je skrtačila in zlikala s takim naporom in mukami, kakor da bi opravljala najtežje in na smrt utrudljivo delo. Pa je ubijajoči napor in muke pri delu vseeno lažje prestajala ka-kor tole ubijajoče čakanje, spreminjajoče se v nešte-to prividov morebitne in tudi sleherni dan možne nesreče, ki je morda doletela Tineta, bodisi pri delu, ali pa pri odhodu iz obrata, mimo katerega teče že-lezniški tir, prostor pa je tako ozek (vsaj tako ga ta hip gleda Ana v svojih prestrašenih in tesnobnih mislih), da zadošča samo neroden ali nesrečen ko-rak, pa si pod kolesi lokomotive.

»Moj bog, moj bog,« se boji da je tovarna, ki je obema pomenila dosedaj vrh sreče, ki jo more člo-vek doseči, postala Tinetova nesreča ali celo smrt. »O bog, samo tega ne!« se zgrozi ob črni misli, ki ji v času Tinetove brezposelnosti ne bi padla v dušo niti z rahlo senco, saj je v tovarni gledala že od Tinetove pomočniške skušnje edino željo, ki naj bi se jima izpolnila.

Izločanje nerentabilne...

(Nadalj. s 3. strani)

Strokovno-znanstveni pristop k izločanju nerentabilne proizvodnje

Maruša DROLC, dipl. ekonomistka iz sektorja za ekonomiko, se je v svojem strokovnem prispevku omejila na stroške, ker so cene koksa, starega in surovega železa ter feroligur zaradi konjunkturalne stalno v porastu. Naraščanje cen pa vpliva tudi na porast stroškov lastnih cen v teh obratih, še toliko bolj, ker proizvajajo na zelo zastarelih napravah. Ta porast se bo v naslednjih mesecih še bolj občutil, ker smo v prvih dveh mesecih delali še s starimi zalogami. Cene osnovnih metalurških surovin so neustajljive. Tako so bile npr. prejšnje cene starega železa 700 din, planirali na 1.000 din trenutna cena pa je že 1.149 din. Izvedli so tudi izračune, kako bi bilo, če bi preusmerili predelavo jekla na druge obrate. Kajti obrat, ki dobi tako drag vložek, ga mora biti sposoben tudi pokriti, zato naj gre v tisti obrat, ki je to sposoben. Na sektorju so naredili skoraj deset različnih variant o izločanju posamezne nerentabilne proizvodnje in to posredovali tudi obratovodjem. Nekatere variante so bile neutemeljene in nelogične ter so jih zavrgli, vse druge pa so izkazovale v raznih kombinacijah kljub optimalnim programom izgubo. Vse te variante so bile posredovane vodstvu tovarne in ustreznim službam v odločitev.

Direktor sektorja za ekonomiko dipl. inž. Ivo ARZENŠEK je poudaril, da se na teh vprašanjih dela že od lanskega februarja. Posamezne rešitve so dali v razpravo obratom. Kljub raznim križnim primerjavam se je povsod izkazovala izguba, ali pa

je bilo nekje na robu. Podražitev osnovnih surovin so še povečale izgube. Ta se kot rdeča nit vleče v valjarni profilov in v valjarni tanke pločvine že od leta 1967. Tudi razne druge variante in spremembe asortimenta niso prinesle pozitivnih rezultatov, čeprav smo stvari vsaj nekoliko ublažili. Res je, da je vložek iz predhodnih obratov drag in s tem moramo računati ter ga plasirati v tiste obrate, ki to ceno vložka prenesejo in ga lahko predelujejo z določenim plusom.

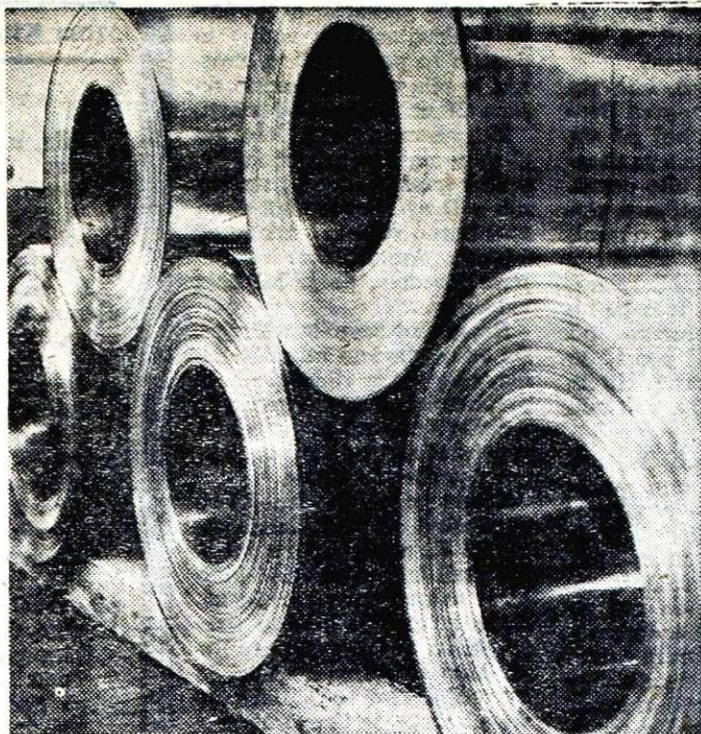
Gledano na podjetje kot celoto po istih kriterijih, ki jih uporabljamo pri analizi v valjarni profilov in tanke ter fine pločvine, potem moramo ugotoviti, da vsi ostali obrati proizvajajo z večjim ali manjšim plusom oziroma pokrivanjem stroškov. Ker od pozitivne razlike živimo in nam daje možnost nadaljnega razvoja, potem moramo stremeti za tem, da izločamo nerentabilno proizvodnjo in pospešujemo in razvijamo tisto, ki nam zagotavlja večjo akumulacijo. Dolžnost vodstva tovarne in strokovnih služb je, da se najprej soočijo z vsemi možnimi variantami in se šele potem, ko so strokovno dokazali vsi plusi in minusi, odločijo za najbolj bolečo varianto, ki smo se je mi morali oprijeti, to je ukinitje nekdanje tako pomembne, danes pa nerentabilne proizvodnje. Nepošteno pa je pri vseh naših naporih delavce zavajati z ne-realnimi podatki, češ saj ni tako, to je teprija, bomo že nekako izvozili. Vsem nam mora biti jasno, da vse to, kar posredujemo, posredujemo v interesu vsega delovnega kolektiva, katerega cilj je, da obdržimo to, kar nam prinaša vsaj nekaj akumulacije, ostalo pa izločimo.

Lučka ROZMAN, diplomirana ekonomistka iz sektorja za ekonomiko, je konkretno govorila o valjarni tanke pločvine in o analizah, variantah in možnostih, ki so jih

upoštevali, da so prišli do današnjih zaključkov. Po zbranih podatkih, od različnih služb so naredili program za obdelavo na elektronskem računalniku. Pri tem so sodelovali z analizo tržišča, komercialno službo in obratovodstvi ter z različnimi tehnologi, ki so dajali podatke in tehnične omejitve. Končni cilj teh raziskav je bil, da poiščejo oziroma da elektronski računalnik izlušči optimalen asortiment in količine, ki bi pri vseh omejitvah trga, na drugi strani pa obrata, ker so upoštevali vse kapacitete posameznih naprav, norme, posebne kvalitete in tehnološko pot, prinesle obrat največji možen finančni efekt. Zaradi večje natančnosti in eksaktnosti so upoštevali razne razlike in variante ter vse pripombe, da bi dobili optimalno rešitev. Naredili so več sprememb in rezultate med seboj primerjali, vendar se rezultati niso bistveno spremenili oziroma, ki bi izpodbijali nerentabilnost. Tudi obrat je predlagal nekaj kvalitete, vendar je bil izbor tako majhen, da se ga na računalniku ni dalo obdelati, ker je imel ozko omejeno področje, da ni imel iz česa izbirati.

Jeklo kljub ukinitvi lahko prevajamo na obstoječih napravah

Dipl. inž. Avgust KARBA, direktor proizvodnega sektorja, je govoril o konkretnih možnostih, kam preusmeriti vložek, ki bo ostal ob ukinitvi teh obratov. Ne da bi naredili karkoli novega, imamo že danes možnosti prevajati to jeklo v obratih, ki proizvajajo z večjo akumulacijo oziroma brez izgube. V valjarni 2400 lahko uvedemo četrto izmeno in s tem povečamo porabo vložka oziroma povečamo proizvodnjo, o tem so izdelani že elaborati. Isto velja za valjarno žice, kjer se uvedba četrte izmene že pripravlja iz delavcev ukinjene iz-



Hladno valjani trakovi

mene na lahkah progah. S tako preusmeritvijo lahko z uvedbo četrte izmene povečamo tudi plan v žičarni, obenem pa zagotovimo jeklovleku čim večji del jekla oziroma žice za predvideno povečano proizvodnjo. Da se jeklovleku zagotovi ustrezen vložek, se v valjarni žice pripravlja poskusno valjanje žice do 20 mm, naleteli pa smo tudi na veliko razumevanje in dobre volje za vložek v železarni Ravne. Nekaj malega nam sicer vložka ostane, vendar imamo še določene obveznosti do nekaterih naših kupcev. V oblikovalnici profilov pri valjarni trakovi oz. bluminu, smo pričeli s poskusnim obratovanjem tretje linije, ker je vedno večje povpraševanje po hladno oblikovanih profilih in bomo tudi v tej proizvodnji šli na štiri izmene. Potem so tu še »kol-si«, ki jih bomo zaenkrat morali prevajati izven železarnice za potrebe naše predelovalne industrije. Za vse te in še nekatere premike so izdelani elaborati in vsa prizadevanja gredo v smeri, da predelamo svoje jeklo v visokovredne proizvode, z večjo akumulacijo in večjo možnostjo prodaje. Seveda pa bo potrebno v vseh teh obratih okrepiti število zaposlenih s premiki iz obratov, ki jih bomo postopno ukinjali.

Prekvalifikacija kadrov se mora izvajati po določenih načelih in programu

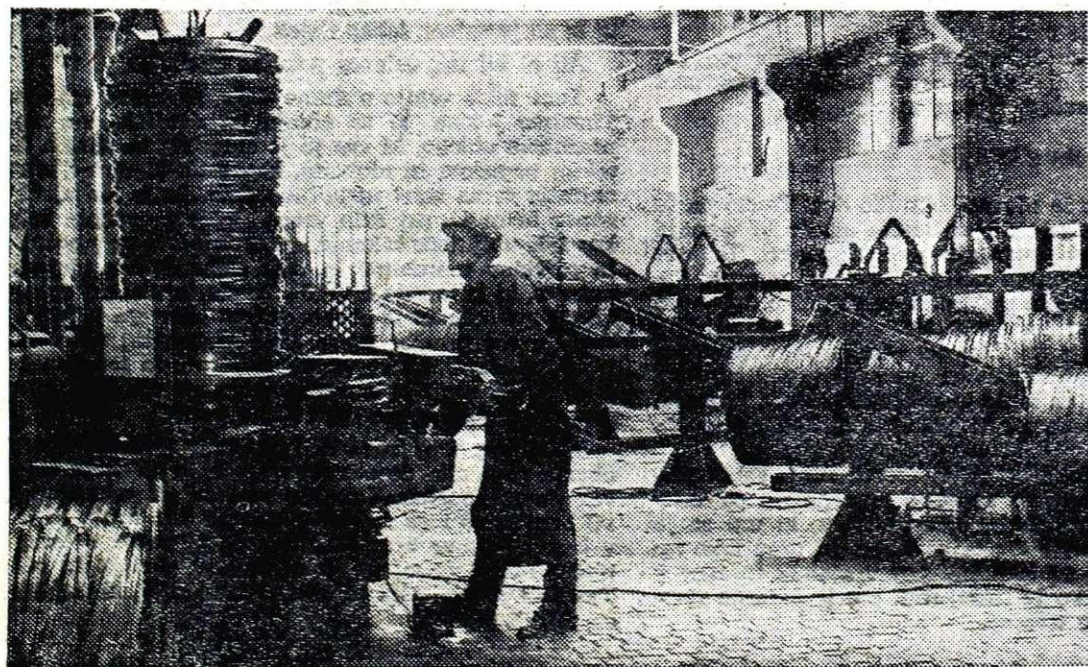
O osnovnih načelih in kriterijih za prekvalifikacijo oz. preusmeritev kadrov iz obratov, ki se postopno ukinjajo, v ostale obrate, je govoril predstavnik kadrovskega sektorja inž. Tone VARL. To vprašanje je z ozirom na visok delovni staž zaposlenih v teh obratih najbolj občutljivo, zato je reševanje tega zahtevalo skrbne priprave. Za reševanje tega vprašanja so postavljena tri osnovna načela, kot je demokratičnost

oziroma dogovarjanje z ljudmi, ustreznost oziroma enakovrednost novega delovnega mesta s sedanjim in samo v izjemnih primerih upoštevanje 97. člena pravilnika o delovnih razmerjih, kar pomeni vsem, ki imajo pogoje, zagotoviti možnost napredovanja na novem delovnem mestu. Seveda pa se bodo pri preusmeritvah in prekvalifikaciji morala upoštevati tudi druga načela: dejanska strokovna in delovna usposobljenost, psihofizična kondicija, interesi posameznikov, delovni staž, odnos do dela in delovna disciplina. Poleg teh načel so izdelani tudi postopki za preusmeritev kadrov iz ukinjenih v ostale obrate.

V času prekvalifikacije po določenem programu sprejema posameznik OD po kategoriji prehodnega delovnega mesta in povprečnem variabilnem delu OD železarnice. OD se črpa iz sredstev celotne železarnice pred delitvijo.

Za kadre, ki bodo predvideno preusmerjeni oz. prekvalificirani, se izdelujejo spiski z osnovnimi generalijami, za vse kadre pa bodo izvedeni preventivni zdravniški pregledi in psihološko testiranje. Ta procedura se bo izvajala za vse kadre v teh obratih, ne glede, kdaj bo posamezna izmena ali obrat ukinjen. Po sklepu odbora za kadre pa se pripravljajo tudi predlog preusmeritve delovodij, asistentov in obratovodij prizadetih obratov.

Iz vseh strokovnih razlag, ki so v tem zapisu le povzete, lahko zaključimo, da so vse priprave za postopno izločanje nerentabilne proizvodnje in za preusmeritev kadrov, dovolj strokovno-analitično, celostno in razvojno pripravljene. Ob taki razlagi in znanstveno dokumentirani nerentabilnosti in preusmeritvi ter ob izredno težkih delovnih pogojih v teh obratih, mora odpasti vsak dvom v pravilnost take usmeritve in kakršna koli površna ali drugačna razlaga.



Žičarski stroji REDALI

Kako izpolnjujemo priporočila skupščine občine

Leta 1966 je skupščina občine Jesenice sprejela priporočilo, da naj bi vse delovne organizacije v občini v treh letih prispevale po 80 N din letno na zaposlenega za investicije v šolstvu. Stanje v našem šolstvu je bilo izredno slabo, nujna je bila izgradnja nove šole v Kranjski gori in drugod, občinski proračun pa vsako leto premajhen, da bi lahko prispevali kaj več za potrebne investicije v ta namen. Delovnim organizacijam so bile poslale tudi ustrezne pogodbe, s katerimi naj bi se obvezale za plačilo. Odziv ni bil niti slab, čeprav je seznam tistih, ki pogodb še danes niso podpisali oziroma so odgovorili negativno, kar obsežen. Precej delovnih organizacij tudi še ni izpolnilo podpisanih obvez.

Do sedaj so delovne organizacije prispevale 786.160 N din, to pa je le dobra četrtina vsote, ki bi jo zbrali, če bi stodstotno izpolnili priporočilo SOB. Da gradnja osnovne šole v Kranjski gori, kot najnujnejše investicije v šolstvu, vseeno kolikor toliko zadovoljivo poteka, je zasluga tako temeljne izobraževalne skupnosti, ki je do sedaj prispevala 1.216.475 N din in pa skupnosti otroškega varstva, ki je prispevala 400.000 N din.

Ceprav je bilo to le priporočilo skupščine, le menimo, da bi bilo prav, da bi se v nekem smislu družbenega dogovora odzvale vse delovne organizacije s sedežem v občini in s sedežem izven občine. Končno usluge šolstva koristijo prej ali slej vsi občani. Zato bomo tudi imenovali vse tiste delovne organizacije, ki niso v celoti izpolnile priporočila.

Negativno so odgovorile: PTT Kranj, Tranšped, PEKO Tržič, PETROL Ljubljana, BEKO, Lesno-galanterijski obrat, Komunalni zavod za socialno zavarovanje, Zvezna uprava carin, Zvezna uprava za varstvo rastlin in živali, ŽTP Nova Gorica (skupno približno 230 zaposlenih).

Ustrezne pogodbe pa niso podpisale: LIP Bled, CP Delo, KZ Jelovica, Projektni biro, GIP Gradis, SGP Gorica, ŽTP Ljubljana, VEKTOR Ljubljana, JUGOSPED, TRANSJUG, Intervropa, Agrarira Kranj, Živila Kranj, Trgovsko podjetje TOBAK, STADARD, ALPINA Ziri, BOROVO, KOKRA Kranj, PREHRANA Ljubljana, ELITA Kranj, Državna založba Slovenije, Slovenija sport, KOMPAS, Tapetništvo, ŽITO Ljubljana, Mesarsko podjetje Skofja Loka, Delavska univerza, Gledališče Tone Čufar, Železniška ambulanta, Turistično društvo Kranjska gora (skupno približno 1050 zaposlenih).

Končno naj omenimo še tiste delovne organizacije, ki so podpisale pogodbe, vendar z zamudo enega leta še niso v celoti poravnale obveznosti.

Za eno leto dolgujejo: DINOS, Gostišče Svoboda, Vzgojno varstvena ustanova I. Karničar, Trgovsko podjetje Rožca, VINO Kranj, Zavod za prosvetno-pedagoško službo, Zavod za vzdrževanje športnih objektov, Posebna osnovna šola, GG Bled, GKB Kranj, Komunalni servis, Gorenjka.

Za dve leti dolgujejo: Kovinotehna, Občinska zveza za telesno kulturo, KO-OP Mojstrana, Železarna Jesenice,

Podjetje za urejanje hudournikov, Zdravstveni dom, GP Projekt, Gorenjski tisk, Kovinoservis, Boinica Jesenice, Finančno-ekonomski servis, Kinematografsko podjetje, ŽIC. Za vsa tri leta pa dolgujejo: Kotex-tobus, Kristal, Obrtno podjetje Cokla, SGP Sava, SDK Jesenice, Tobačna tovarna Ljubljana, Hotel Pošta.

Po presledku enega leta pa je v lanskem letu SOB Jesenice sprejela drugo priporočilo, po katerem naj bi delovne organizacije v dveh letih prispevale po 70 N din letno na zaposlenega za pokritje športne hale Podmežaklje (dve tretjini sredstev) in za ureditev stavbe gledališča Tone Čufar (ena tretjina). Pred časom so 36 večjih delovnih organizacij v občini obiskali predstavniki SOB Jesenice in drugi, da bi ugotovili, kakšne so možnosti uresničitve priporočila.



Zakaj tako?

Že dolgo časa se širijo po Jesenicah govornice, da v prodajalni Žita iz Ljubljane, imenujemo jo tudi mlečna restavracija, postrežba in odnosi do gostov niso najboljši. Večkrat so se obiskovalci tega lokala pritoževali zaradi dolgega čakanja na postrežbo, če pa je kdo kaj pripomnil na to, je bil največkrat ozmerjan. Zanimivo bi bilo izvesti anketo med gosti, kako so zadovoljni s postrežbo v tem lokalu?

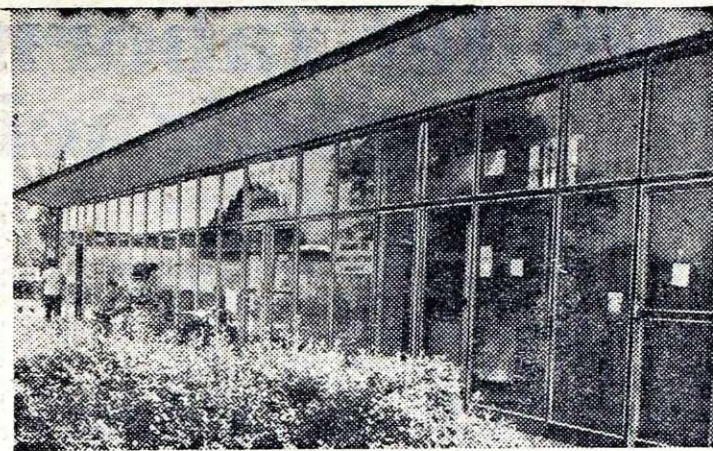
Ne bi o tem pisal, če me ne bi razburil dogodek, ki se mi je primeril v tem lokalu 6. aprila. Dvajset minut pred 21. uro kot ponavadi sem sedel s kolegi pri mizi. Naenkrat pride k mizi mož tamkaj zaposlene uslužbenke in nas prične priganjati, da naj zapustimo lokal, da bo lahko pospravil. Eden od kolegov mu je pojasnil, da se lokal zapira šele ob 21. uri. V odgovor mu je ostro in glasno zavpil: »Kaj sploh še delaš tukaj, ko si tako pijan, da komaj gledaš?« Čeprav je sedel ob kozarcu kokte in alkohola sploh ne pije. Ko pa je 15 minut pred časom zapiranja hotel vstopiti mladenič, mu pa isti mož ni dovolil vstopiti. Ko ga je začuden vprašal, zakaj ne, mu je zagrozil z roko, v kateri je

Obiski so bili uspešni, saj so v večini delovnih organizacijah obljubili, da bodo podpisali ustrezne pogodbe in prispevali sredstva.

Prezgodaj bi bilo še kritično omenjati vse tiste, ki tega še niso storili, pa tudi spisek bi bil preobsežen. Pogodbe so podpisali oziroma sporočili sklep o prispevku iz naslednjih delovnih organizacij: Trgovsko podjetje Rožca, Obrtno podjetje Cokla, Lesnoganterijski obrat, Kovinoservis, SGP Sava, Posebna šola, Hotelsko podjetje Gorenjka (za eno leto), Zavarovalnica Sava, GKB, Osnovna šola Koroška Bela, Gimnazija, Sodnik za prekrške.

Dvanajst delovnih organizacij je torej do sedaj tudi pisмено potrdilo prispevek, kar pomeni okroglo 116.000 N din. Naj omenimo, da bi s stodstotno izpolnitvijo priporočila v občini zbrali okoli 1.600.000 N din. To pa verjetno ne bo izpolnjeno, saj so iz treh delovnih organizacij odgovorili negativno: Gostinsko podjetje Železar (320 zaposlenih), GG Bled (80 zaposlenih), začasno pa so odklonili prispevek tudi v Mesarskem podjetju. Narediti bo potrebno še dosti obiskov in dosti prizadevanj, da bi priporočila SOB kar najbolje izpolnili.

T. L.



Trgovsko podjetje Rožca

Za trgovsko podjetje Rožca je značilno to, kar je značilno za vsa trgovaška podjetja na Jesenicah: skromni začetki, nato pa do danes nenehna rast, ki sta jo narekovala rastoče število prebivalstva in zahteva po sodobnejšem načinu trgovanja.

Podjetje je bilo ustanovljeno leta 1952. Takrat je obsegalo osem prodajalnih z 31 delavci in petimi učenci. V naslednjih letih je podjetje porabilo znatna sredstva za graditev novih, sodobnih trgovskih obratov, kot so samopostrežne trgovine na Blejski Dobravi, Javorniku, v Zirovnici in na Jesenicah (v ulici Staneta Bokala in na Cesti maršala Tita). Ob teh pa je bilo treba misliti na preureditev in modernizacijo starih obratov.

V letu 1969 je podjetje z 90 delavci in 18 učenci v svojih 16 poslovalnicah ustvarilo milijardo in 937 milijonov din prometa. V letošnjem letu pa predvidevajo večji promet, ko bosta začeli poslovati nova okrepčevalnica in slaščičarna na Plavžu ter sodobna trgovina v Gozdu. To bo podjetje odkupilo od gradbenega podjetja Sava, ki objekt gradi za trg. S povečanim prometom se bodo zvišali osebni dohodki zaposlenih, ki so bili doslej nižji kot v tovrstnih podjetjih na Jesenicah.

Zanimivi so nekateri podatki o količini nekaterih živil, ki jih podjetje na leto prejme od okrog sto dobaviteljev: 800 t kruha, 700.000 l mleka, 85 t južnega sadja, 58 ton jabolk, 180.000 kg različne zelenjave, 787.000 jajc.

Letos nameravajo sprejeti v uk pet ali šest učencev. Ti bodo morali, kakor vsi trgovski vajenci, tri leta obiskovati šolski center za blagovni promet v Kranju in uspešno končati šolanje. Kvalifikacija si bodo morali v najbližji prihodnosti pridobiti tudi vsi zaposleni, ki je še nimajo. Za strokovno izpopolnjevanje delavcev prirejajo v podjetju občasna predavanja, spremljana s filmi.

Podjetje ima svoj mladinski aktiv, ki šteje 28 članov. Ustanovili so ga na pobudo občinske konference ZM z namenom, da bi se mladi delavci pravočasno seznanili z nalogami bodočih samoupravljalcev.

Trgovsko podjetje Rožca je med prvimi v jeseniški obci-

ni prešlo na skrajšani delovni čas. S pripravami je pričelo že leta 1966, prešlo v letu 1967 na 45-urni, 4. marca 1968 pa na 42-urni delovni teden.

Delavski svet Rožce ima razumevanje tudi za splošne družbene potrebe. Prispeval je sredstva za gradnjo onkološkega inštituta v Ljubljani, od potresa prizadetim v Banjaluki in družinam ponesrečenih rudarjev v Brezi. V celoti je podjetje izpolnilo svojo obveznost do gradnje šol v občini s prispevkom 2 milijona dinarjev, za gradnjo kulturnega doma in športne dvorane na Jesenicah pa bo dve leti zapored prispevalo po 7.000 din na zaposlenega.

Ob obisku v upravi smo občutili prizadevnost, s katero se podjetje trudi čimbolj ugoditi kupcem, obenem pa zaposlenim zagotoviti ugodne delovne pogoje. Tovarišu direktorju podjetja Rožca se iskreno zahvaljujemo za razgovor.

Učenke in učenci 8. a raz. osn. š. Tone Čufar Jesenice

Misli

Ljudje bi nam morali oprostiti vsaj napake, ki ne bi bile take, če bi ne bili nesrečni.

Do svojih sovražnikov nisimo vedno tako krivični, kakor smo do svojih prijateljev.

Blaise Pascal

**Dopisujte
v Železarja**

20 let taborniške organizacije

Leta 1950 so se v Ljubljani zbrali na ustanovnem zasedanju bivši »skavti« ter nekaj starejših ljudi, katere je privabila ljubzen do narave. Postavili so prve temelje za novo organizacijo, Združenje tabornikov Slovenije. Od tega je sedaj dvajset let in zato se sprehodimo skozi njeno preteklost in njen namen.

Pet let po končani vojni, ko so se rane komaj začele celiti in ko je bil življenjski standard še zelo nizek, so se ljudje zadovoljevali s preprosto zabavo v naravi, na letovanje ob morju ni bilo niti misliti. To so bili osnovni vzroki naglega širjenja taborništvu med mladino. Leta 1952 smo imeli na Jesenicah pripravljalni odbor, leto kasneje pa svojo podružnico Rod je klarjev. Ob razmeroma dobri finančni podpori ter ob navdušenju, ki je vladalo med mladimi, so se takoj pokazali odlični rezultati. Jeseničanov so se bali na tekmovanjih v republiškem in zveznem merilu, kjer so premočno zmagovali v postavljanju šotorov, signalizaciji, prvi pomoči, orientacijskih pohodih, streljanju, odbojki itd.

Ekspanzija je trajala tja do konca prvega desetletja njegovega obstoja. Potem pa opazimo, da zanimanje počasi upada, oziroma število članstva stagnira. Vzroki za to so v naraščajočem življenjskem standardu, razvoju motorizacije in upadanju zanimanja za prirodo. Pomemben vzrok, ki ga ni podcenjevali, je tudi pomanjkanje finančne podpore. S staro dotrajano in minimalno opremo je nemogoče nuditi zanimivo taborjenje.

Skozi taborniško organizacijo na Jesenicah je šlo nad 5.000 mladih. Tabornik lahko postane vsakdo z osmim letom, zapusti pa članstvo običajno z osemnajstim. Tu se pokaže namen, koristnost in potreba organizacije. V najnežnejših in najbolj kritičnih letih so zaupani vodstvu sta-

rejših v naravnem okolju. Igre na prostem in prisotnost tovarištva zapustijo sledove v kasnejših letih.

Pojavlja se mnenje, da je taborniška organizacija odveč in otročja! Tako škodljivo mnenje naj ilustrirajo podatki. Vsak peti Jugoslovian je nesposoben za služenje vojaškega roka zaradi deformacij okostja ali telesne nerazvitenosti. K naboru pa kličejo prav tiste letnike, ki so doraščali v letih, ko je zanimanje za prirodo upadalo.

Drugo nasprotje se postavlja spet v tem, da pikniki, pečenje čevapčičev itd. ob koncu tedna privablja vedno več ljudi. Spoznali so veselje do gibanja na prostem. Treba bi bilo organizirati določene centre za rekreacijo, nuditi možnost za poceni in solidno taborjenje. Tega pa taborniška organizacija ne more več nuditi mladini, ker je ovira denar. Denar, naložen v te namene, pa bi se bogato obrestoval. S takim denarjem, kot ga ZTS ima, lahko le životari. Mladina pa sedi v kavarnah in drugje ter brezplodno zapravlja mladost.

Ni moj namen polemizirati, delati propagando ali prositi za denar. ZTS obstoja, kakršna je, kakršna more biti ob določenih pogojih, mislim pa, da je vseeno potrebna in da ji lahko zaželimo še kakšno drugo sonce mimo onega, ki sije z neba.

J. Jekler

Mladinski aktiv Podmežaklja

V začetku aprila je bil ustanovljen mladinski aktiv v krajevni skupnosti Podmežaklja, pred tednom dni pa je bil že prvi sestanek aktiva, na katerem so izvolili vodstvo in se pogovorili o bodočem delu. Za predsednika aktiva je bila izvoljena dijakinja gimnazije Nada Dejak, za sekretarja Zundija Bradar, za blagajnika Zdenka Verdnik in za tajnika Jožica Prešeren. Na sestanku so se natančno pomenili o plačevanju članarine in kje in kdaj se bodo sestajali. Seveda so mladi krajevne skupnosti Podmežaklja zainteresirani za

vrsto aktivnosti v katerih bi se radi udeleževali, vendar bo treba vse želje šele uskladiti z možnostmi. Pripravljenost za delo in zanimanje za številna področja mladih s Podmežaklje so zadostno zagotovilo, da bo aktiv, kljub temu, da ni na razpolago vseh ustreznih in željenih pogojev in možnosti, uspešno in koristno delal. Na sestanku so tudi izbrali štiri člane za občinsko konferenco ZM, ki so se tudi že udeležili nedeljskega mladinskega posveta v Kranjski gori, ki ga je organiziralo predsedstvo občinske konference ZM.

Še več takih mladinskih aktivov

V četrtek 9. t. m. je bil sestanek mladinskega aktiva v trgovskem podjetju Zarja. Aktiv, ki je bil ustanovljen pred dvema mesecema, zelo uspešno dela. Zanimanje mladih je veliko, čeprav seveda pri delu potrebujejo še pomoč in nasvete, ki jo vodstvo mladinske organizacije v občini sicer rado in po vseh možnostih nudi, vendar želi, da bi se mladi v svojih aktivih čimprej osamosvojili in pokazali vso iznajdljivost in delavnost. Na sestanku mladih v trgovskem podjetju Zarja so se pomenili najprej o smotrih in ciljih Zveze mladine, nato pa še o programu v mesecu mladosti in o obisku predsednika republiške kon-

ference ZMS, ki bo v kratkem obiskal nekaj mladinskih aktivov v jeseniški občini, med njimi tudi aktiv v Zarji.

Na sestanku so se dogovorili tudi o pobiranju članarine in zbiranju papirja po poslovalnicah. Denar za zbrani papir bi namenili za mladinsko blagajno. V načrtu imajo tudi ogled Železarne in po ogledu razgovor s predstavnikom Železarne, v katerem bi se seznanili s problemi in perspektivami Železarne. Sklenili so tudi, da sprejmejo ponudbo mladinskega aktiva tovarne alkoholnih pijač Dana iz Dolenjskega za navezavo stikov in njihovo vabilo, da si ogledajo obrate tovarne alkoholnih pijač Dana.

Konstituantna seja

Pretekli teden je bila konstituantna seja novoizvoljenega odbora ZZB NOV občine Jesenice, ki jo je vodil France Treven.

Po krajši razpravi in nekaterim predlogi kadrovske narave, so izvolili novo predsedstvo občinskega odbora ZZB NOV Jesenice. Za predsednika je bil ponovno izvoljen Franc Konobelj — Slovenko, ki je že doslej prizadevno vodil našo borbensko organizacijo.

Člani predsedstva so še: I. podpredsednik Karel Pu-reber, II. podpredsednik Tone Svetina, tajnik Roman Stana, blagajnik Mici Zupan, predsednik komisije za zadeve borcev Viktor Brun, predsednik komisije za VVI Janez Rozman, predsednik komisije za internirance Rezka Prešeren, predsednik komisije za razvijanje tradicij NOB France Treven, predsednik sklada za stanovanjske zadeve borcev Stane Križnar, predsednik komisije za zadeve borcev pri DSŽ Slavko Markelj, vodja oddelka NOB pri tehničnem muzeju ŽJ Stane Tušar in v. d. sekretar Železarne Dušan Stare.

Nadzornemu odboru bo tudi v naslednji mandatni dobi predsedoval inž. Ivo Arzenšek.

Glede na sprejete zaključke na minuli skupščini ZZB NOV občine Jesenice in obširne ter tehtne utemeljitve za ureditev muzeja revolucije v nekdanji Kosovi graščini na Jesenicah, je novoizvoljeno predsedstvo imenovalo 17-članski odbor ki, mu bo predsedoval Roman Stana.

Končno so se v razpravi dotaknili nekaterih vprašanj, ki so bila poudarjena v zelo bogati razpravi na zadnji skupščini ZZB NOV občine Jesenice. Sklenili so, da bodo ta vprašanja in predloge delegatov skupščine vnesli v programe dela posameznih komisij in predsedstva.

V predsedstvu ZZB NOV občine Jesenice so se že na samem začetku nove mandatne dobe zavzeto lotili dela in povsem upravičeno lahko pričakujemo, da bodo s tem nadaljevali tudi v prihodnje.

—m

V drugi alpinistični odpravi v Hindukuš dva Jeseničana

Na pobudo AO Planinskega društva Ljubljana — matica tečejo intenzivne priprave, da sredi junija odpotuje na pot mlada perspektivna šestčlanska ekipa v čudovit in fantastični gorski svet Hindukuša, kjer kipi v nebo gozd zasneženih in v led vkopanih orjakov, sedemtisočakov, na katerih še ni bila človeška noga.

V letošnji naši II. JOAH bosta tudi dva Jeseničana in to zdravnik gorske reševalne službe, kirurg dr. Tomaž Ažman (30) in vrhunski alpinist Mitja Košir (22), ki že nekaj let najvišje kotira v našem alpinizmu. Vodja naše II. JOAH, ki se namerava prek Kabula (Afganistan) skozi dolino Vahan povzpeti na tri ali štiri še nepremagane sedemtisočake, je Lojze Šteblaj. V sestavu te odlično izbrane elite so še Boris Kri-

vic, Stane Belak in Danilo Cedilnik. Ekipa je sestavljena iz mladih, perspektivnih in veliko obetajočih vrhunskih plezalcev in alpinistov, ki so se uveljavili že večkrat v kopnih in zasneženih ter v led ukovanih domačih najtežjih stenah, kakor tudi Dolomitih, Centralnih Alpah, Andih, Kavkazu in drugih stenah zahtevnih gor.

Ekipa, ki je sestavljena iz trenutno naših najboljših, se bo mudila na poti skozi Bolgarijo, Turčijo, Iran in Afganistan od 15. junija do konca avgusta. Dr. Tomažu Ažmanu in Mitju Koširju iskreno čestitamo k priznanju in izboru v tako zahtevno odpravo.

U. Ž.



Dr. Tomaž AŽMAN



Mitja KOŠIR

III. medklubski festival amaterskega filma 1970

Pred tremi leti so člani filmske skupine ODEON organizirali I. medklubski festival amaterskega filma, na katerem je sodelovalo 39 filmov iz sedmih slovenskih kino klubov. Letos ravno v času festivala mineva peto leto od ustanovitve Odeona, pa vendar jim je uspelo organizirati že tretji medklubski festival, ki ni rekorden po številu in kvaliteti filmov samo za Jesenice, ampak verjetno prekaša vse ostale festivale amaterskega filma v Jugoslaviji.

Kljub pričakovanju večjega števila filmov kot preteklo leto pa je 128 dokumentarnih, igranih in žanrskih filmov, od 73 avtorjev iz 30 klubov iz vseh republik presenetilo organizatorje.

Zirija, ki ji je predsedoval Bojan Čebulj, v njej pa so bili še Tine Arko in Ivo Lespamer iz Ljubljane, Stane Perko iz Trziča in Miha Brun iz Jesenic, je pregledovala filme tri dni. Za projekcijo je izbrala 41 filmov, od tega tri izven konkurence. Z zlatimi, srebrnimi in bronastimi plaketaми »Železar« je nagradila trinajst filmov, posebne nagrade in pohvale pa je podelila sedmim filmom.

V kategoriji dokumentarnega filma bo zlato medaljo prejel Zvonimir Buljevič iz KK Splita za film »Na kraju puta sam«, srebrno Tihomir Tintor iz Novega Sada za film »Črno-belo«, za katerega bo prejel tudi zlato medaljo za montažo, bronasto pa Đorđe Dečanski iz KK Novi Sad za film »Jedno vreme«. Jaka Bregar iz KK Ljubljana bo za film »Gora« prejel zlato medaljo za kamero, medaljo za najboljši planinski film, ki jo podeljuje PZS, Zirija pa je posebej pohvalila tudi film kot celoto. Ervin Kralj iz FKK Maribor bo za film »Motonauma 69« prejel posebno medaljo ter praktično nagrado občinskega sveta LT Jesenice za najboljši film, ki obravnava dejavnost LT.

V kategoriji igranega filma bo zlato medaljo prejel Bela Cibulja iz FKK Subotica za film »Asociacije«, srebrno Zoran Pantić iz AKK Beograd za film »Sreča«, bronasto Tadej Horvat iz KK Lju-

bljana za film »Ženska in človek«, za isti film pa bo prejel tudi zlato medaljo za režijo. Marko Jovanović iz KK Ljubljana pa bo za film »Zastava« prejel zlato medaljo za idejo. Zirija pa je za idejo posebej pohvalila film »Anatema« Janeza Mayerja iz FKK Trzič.

V kategoriji žanrskega filma bosta zlato medaljo prejela avtorja filma »Živimo za jutri« Vasja Herbst in Miro Krmelj iz Ljubljane, srebrno Jaka Bregar iz KK Ljubljana za film »Nekaj abstraktnega«, bronaste medalje pa bodo prejeli trije avtorji: Viktor Ačimović iz KK Kamera 300 Skopje za film »Beli golob«, Jaka Bregar iz KK Ljubljana za film »Dolgost življenja našega je kratka« in Mihael Fock iz SKK Kranj za film »Penatus«. Zirija pa je posebej pohvalila Natalijo Lazo-

vič iz KK Rudnik za animacijo v filmu »Igra«.

Z Jesenic sodelujeta na letošnjem festivalu dva kino-amaterja iz FS Odeon in trije iz KK ŽIC. Nagrajen ni bil nobeden od filmov teh avtorjev. Za projekcijo pa so bili izbrani filmi: »Burn Bahai« (Anapurna 69) Klavdija Mlekuža iz FS Odeon, »Pohod na Triglav« Janeza Hrovata in »Zadnji ših« Janeza Hrovata in Mimi Dizdarevič iz KK ŽIC.

Festival je v glavnem financiral občinski svet LT, del je prispevala ZKPO Jesenice in nekatere druge organizacije, pričakujejo pa še pomoč od Foto-kino zveze Slovenije. V organizacijskem odboru festivala pa so: Joža Varl, Izidor Trojar, Janez Hrovat, Silvo Valentar, Evgen Klemenc, Marjan Ogrin in Branko Alt.

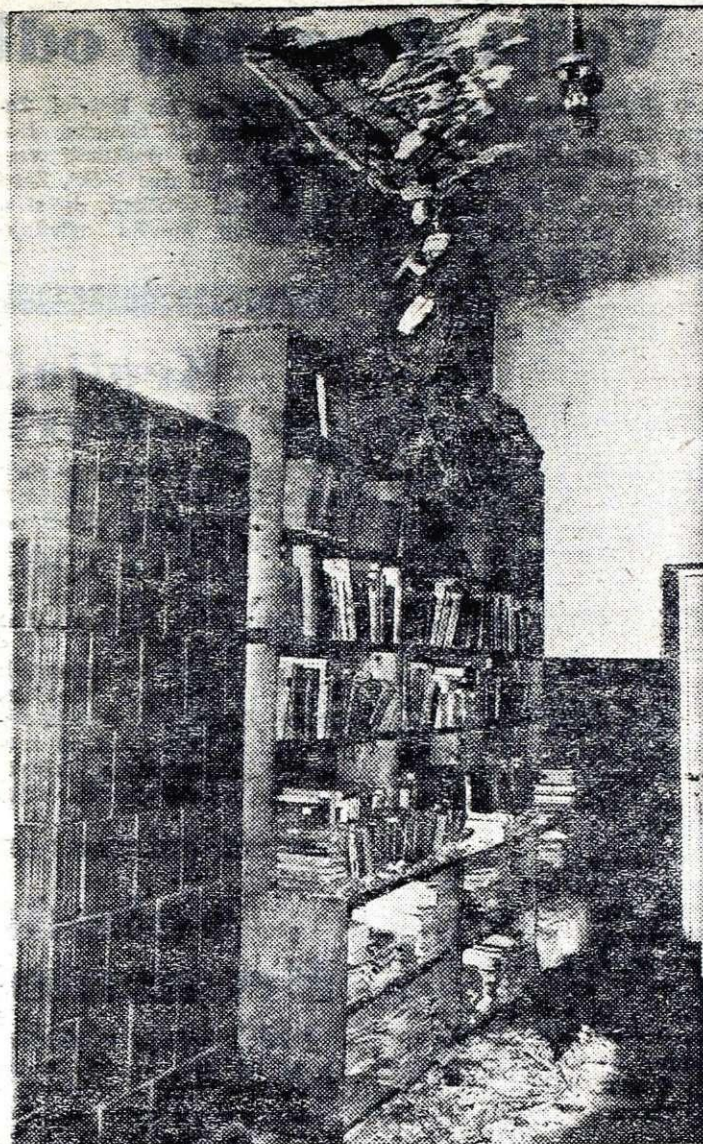
Svečana otvoritev festivala bo v petek, 17. aprila ob 19. uri, temu bo sledila prva projekcija filmov. Druga projekcija bo v soboto, 18. aprila ob 16. uri, zvečer ob 19. uri pa bodo prikazani nagradjeni filmi in podeljene medalje ter diplome. H.

Bolj načrtno in usklajeno delo

V sredo, 8. t. m. se je sestel aktiv predstavnikov družbeno-političnih organizacij občine in razpravljalo o koledarju prireditev v letošnjem letu. V koledarju za leto 1970 so zajeti vsi prazniki in jubileji ter prireditve, ki imajo že tradicijo. Zelo pomemben dogovor tega sestanka je bil, da pet občinskih družbeno-političnih organizacij ali v celoti, ali delno združi sredstva, iz katerih se bodo financirale prireditve, proslave in jubileji, ki so jih v koledarju sprejeli kot dogovor in obvezo občinskih organizacij. Vsekakor to pomeni velik korak naprej k bolj organiziranemu in bolj pripravljenemu delovanju na tem področju. Koledar pa bo prav gotovo zelo koristno služil tudi ostalim organizacijam in društvom v občini za lastno programsko orientacijo in koordinacijo prireditev.

Na sestanku so sprejeli tudi program praznovanja 27. aprila — dneva OF, 100-letnice Leninovega rojstva, 1. maja in 25-letnice osvoboditve.

Tak način dogovarjanja in usklajevanja dela in akcij bi kazalo uporabljati tudi za druga področja družbenega dela in življenja v občini. Dosedanja praksa kaže, da se tako lahko dosežejo tudi maksimalni rezultati.



Jesenjska knjižnica, ki dela v zelo utesnjenih in neustreznih prostorih, je sodeč po sliki v nevarnosti še za te prostore

PIHALNI ORKESTER JESENJSKIH ŽELEZARJEV JESENICE

priredi

v sredo, dne 22. aprila 1970 ob 17. in 20. uri
v gledališču Tone Čufar na Jesenicah

REVIJO

Z GLASBO IN MODO V POMLAD — 70

1. S. Bomberg: PRINC STUDENT — musical, izvaja pihalni orkester
2. 15 min. za nastop manekenov z modeli ALMIRA Alpske modne industrije Radovljica
3. J. Gregorc: MELODIJE SRCA s pevci — izvaja komorni pihalni orkester; Molenaer COLE PORTER — izvaja pihalni orkester
4. 15 min. za nastop manekenov z modeli trgovskega podjetja ZARJA Jesenice oziroma z modeli poslovnih partnerjev
5. Benatzki: PRI BELEM KONJICKU s pevci — izvaja komorni pihalni orkester; Kern Mellema: PLAVAJOČE GLEDALIŠČE — izvaja pihalni orkester
6. 15 min. za nastop manekenov z modeli GORENJSKA OBLAČILA KRANJ. Pri vseh točkah modne revije sodeluje ALPINA ŽIRI z modno obutvijo in DAMSKI SALON JESENICE z modnimi pričeskami.
7. Zrebanje vstopnic za tri reklamne proizvode nastopajočih podjetij.
8. Lehar Mellema: VESELA VDOVA — s pevci, izvaja komorni pihalni orkester; F. Roulle: HALLIFAKS — musical, izvaja pihalni orkester. Napeve iz operet pojejo: Rina BRUN, Marica BALOH, Darinka KOROSEC, Jaka JERAŠA in Tone DOLAR. Veliki pihalni orkester in komorni pihalni orkester vodi dirigent Rado KLEČ. Glasbena spremljava MODNE REVIJE: PLESNI ANSAMBEL BOJANA SVETLINA. Tehnična izvedba MODNE REVIJE: GORENJSKI SEJEM KRANJ. NASMEJALI SE BOSTE GOSTJI IZ LJUBLJANE JANI OSOJNIKOVI. Režija: Bojan ČEBULJ. Vstopnina: 10 N din. Rezervacija in predprodaja vstopnic od 15. aprila dalje od 8. do 12. ure v gledališču Tone Čufar Jesenice, tel. št. 82-200 in dve uri pred pričetkom predstave.



Kvintet AVSENIK s pevcema Emo Prodrik in Francem Korenom pošilja bralcem Železarja lepe pozdrave iz Amerike

Volja do zmag odbojkarjev

V drugem srečanju II. zvezne lige — zahod, so jeseniški odbojkarji gostovali v Brčkem proti Jedinstvu. Kljub temu, da so vedeli, da s tega gostovanja ne bodo prinesli točk, so se vseeno uspešno zoperstavljali nasprotniku, ki ga, lahko rečemo, sestavljajo profesionalci. V Jedinstvu je pred dvema letoma prišlo do menjave generacije igralcev in sedaj moštvo sestavljajo mladi igralci s poprečno višino nekaj manj kot dva metra. Moštvo je od zaključka jesenskega dela tekmovanja neprestano treniralo, saj ima kadarkoli na voljo telovadnico. Do začetka prvenstva so imeli 24 kontrolnih tekem, ter letos postali pokalni prvaki Bosne. Premagali so tudi ekipo prve zvezne lige Bosno s 3:0. Jeseničani pa so imeli samo 6 kontrolnih tekem, zaradi omejenih možnosti pa lahko trenirajo le dvakrat tedensko.

V srečanju, ki so ga Jeseničani izgubili s 3 : 0 (15:7, 15:10, 15:8), so igralci obeh moštev z domiselno in hitro igro navdušili objektivne gledalce, ki so brez razlike dajali svoje priznanje obema moštvoma. V trenutkih proti koncu dolgotrajnih nizov pa so domačini imeli več moči in zbranosti in zato zmagali.

Kljub porazu morala jeseniških fantov ni popustila in sta se jim zaupanje v lastne moči in elan še dvignila. To je zelo mlado moštvo, saj se je od pretekle sezone zamenjalo dve tretjini igralcev, njihova poprečna starost (od 17 do 24) pa je 19 let. Večina od njih pa ima najmanj enoletni zveznoliški staž. Če bodo ti igralci še vnaprej ostali skupaj in, če se jim bodo pridružili še najboljši iz mladinskih vrst, se za kvalitetno odbojko na Jesenicah ni treba bati.

To nedeljo se bodo doma naši odbojkarji srečali s pr-

vouvršenim na lestvici Zeleničarjem iz Osijeka. Domačini bodo poskusili vse, da bi iztržili dve točki. Zato so gledalci vabljeni, da si v čimvečjem številu ogledajo

tó tekmo, ki bo na igrišču Podmežakljo, v primeru slabega vremena pa v telovadnici osnovne šole. Pričela se bo ob desetih.

Z.

Kegljači na ledu v St. Moritzu — Švica

V znanem švicarskem turističnem mestu St. Moritz, 1823 m nadmorske višine, je na vabilo tamkajšnjega kluba sodeloval tudi kegljaški klub na ledu Jesenice na III. mednarodnem turnirju, dne 11. in 12. aprila.

Na turnirju so tekmovali klubi iz Zahodne Nemčije, Švice, Avstrije, Italije in Jugoslavije. Tekmovali so moštveno in posamezno. Moštveno je tekmovalo 25 ekip.

Prvo mesto je zasedla ekipa EC Mittenweld — Z. Nemčija, znano moštvo z evropskih prvenstev. Moštvo Jesenice v sestavi: Hudrič, Zgavc, Babnik, Lužovec, Drobnak, je zasedlo 9. mesto.

V tekmovalju posameznikov v bližanju in zbijanju je nastopilo 111 tekmovalcev. Član našega kluba Alojz Babnik je zasedel odlično 10. mesto s 46 točkami.

D. E.

Veleslalom na Brencetovem rovtu

Sončna nedelja je privabila v nedeljo, 12. aprila na Brencetov rovt številne tekmovalce in gledalce. Tradicionalno tekmovalje je zelo dobro uspelo. Prireditelj prostovoljno gasilsko društvo Dovje je poskrbel za odlično izvedbo tekmovanja in nagradil najboljše z diplomami in praktičnimi darili.

Proga za veleslalom je bila dolga 400 m, imela je 22 vrtic, na njen so tekmovali člani in mladinci. Članice in pionirji so imeli skrajšano progo, dolgo 200 m in 10 vrtic. Vsi so progo prevzeli dvakrat, odlično pripravljena proga je dobro vzdržala številne tekmovalce.

Najboljši čas je dosegel Jože Pšenica 1:04,2, Vinko

Legat, najstarejši tekmovalac na tem tekmovanju, pa je progo prevozil v velikem slogu in požel med gledalci največ aplavza.

Rezultati po dveh tekih skupaj:

ČLANI: 1. Jože Pšenica 1:04,2, 2. Kristel Langus 1:20,7, 3. Janko Lihtineger 1:24,2.

MLADINCI: 1. Azi Ozebek 1:06,5, 2. Zvone Pezdarnik 1:10,7, 3. Janez Skumavc 1:15,0.

PIONIRJI: 1. Jože Rampre 0:32,4, 2. Slavko Skumavc 0:45,4.

ČLANICE: 1. Romana Pintar 0:27,0, 2.—3. Zdenka Pšenica in Vozelj Danica 0:27,4.

—GuJa—

Zanimiv namizni tenis na Jesenicah

V soboto in nedeljo smo lahko v jeseniški telovadnici TVD Partizan gledali zanimive medsebojne spopade desetih najboljših slovenskih namiznoteniskih igralcev.

Seveda je največ pozornosti gledalcev veljala igri Jeseničank Krajzljave in Novakove, ki sta le pred nekaj dnevi skupaj z Ušeničnikovo osvojili prvo mesto v tekmovalju za slovenski pokal in bo zato jeseniška ekipa lahko nastopila v finalnem tekmovalju, ki bo 10. maja na Jesenicah. Nastopile bodo najboljše moške in ženske ekipe iz vseh republik.

V prvem srečanju sta se domačinki pomerili med seboj. Po vodstvu Krajzljave z 2:0, je po zanimivi in napeti igri Novakovi uspelo izenačiti rezultat in zmagati. Novakovi je tudi celotni turnir prinesel same zmage, z Martincevo in Jelerjevo po izredno ogorčenem boju. Tudi Jelerjeva je proti njej že vodila z 2:0. Krajzljave je na koncu zasedla šesto mesto, kar je zanjo, ki je navajena boljših uvrstitev, delen neuspeh. To pa postane razumljivo ob dejstvu, da zaradi študija nima časa trenirati. Res škoda nje-nega talenta.

Rezultati Jeseničank:
Novak : Martinec (Olimpija) 3:1, Novak : Vrstošek (Olimpija) 3:0, Novak : Jeler (Olimpija) 3:2, Novak : Zakojič (Triglav) 3:0, Novak : Žerovnik (Triglav) 3:1, No-

vak : Jakopin (Triglav) 3:0, Novak : Šimonič (M. Sobota) 3:0, Novak : Durn (Ilirija) 3:0, Novak : Krajzelj 3:2, Krajzelj : Martinec 1:3, Krajzelj : Vrstošek 3:0, Krajzelj : Jeler 0:3, Krajzelj : Zakojič 3:0, Krajzelj : Žerovnik 2:3, Krajzelj : Jakopin 3:1, Krajzelj : Šimonič 3:0, Krajzelj : Durn 1:3, Krajzelj : Novak 2:3.

Z.

Jeseničani drugi

Na kegljišču Podmežakljo je bilo tekmovalje ekip in starejših članov Gorenjske v kegljanju. V ekipnem tekmovalju so se pomerili samo Kranjčani in Jeseničani. Prvo mesto s 1212 keglji je pripadlo kranjski ekipi, druga je ekipa Jesenic s 1108 podrtimi keglji, za katero so igrali: Šega, Čufar, Štiherl. Bolj živahno je bilo v tekmovalju posameznikov. Tu so nastopili kegljači Jesenic, Kranjske gore in Kranja. Prvo mesto je pripadlo Kranjčanu Potuškemu, drugi je Kranjskogorec Urbar, tretji pa Starc iz Kranja. Šele na četrtem mestu je prvi Jeseničan Šega s 430 podrtimi keglji, peti je Korošec, sedmi Zupan, osmi Čufar itd.

Kako naučimo otroka plavati

(Nadaljevanje)

Igre »Črni mož«, »Dan in noč« in podobno, ki jih poznajo otroci že z igranja na suhem, lahko prav tako organiziramo v vodi. Tudi najbolj elementarni skoki na noge z roba bazena so za začetek zelo primerni, saj tako otroka hitro privedemo v vodo.

Poglejmo še nekaj ostalih primernih iger, če učimo več otrok hkrati:

Jezdci (slika 1):



Otroke razdelimo v dvojice. Prvi vzjaše drugemu na ramena. Jezdci se med seboj spopadejo in skušajo drug drugega vreči »s sedla« v vodo. Zmaga tisti, ki ostane v »sedlu«.



Metanje iz vode (slika 2):

Dva otroka postavimo nasproti (s čelom drug proti drugemu). Prvi počepne v vodo in sklone dlani tako, da

napravi stopnico. Drugi stopi z eno nogo na to stopnico oz. na roke, potem ga prvi z naglim dvigom vrže iz vode v zrak.



Tehtanje vreč (slika 3):

Dva otroka postavimo nasproti (s hrbti drug proti drugemu). Otroka se prime-ta pod komolci. Prvi se globoko predkloni in prevali

drugega prek svojega hrbta v vodo.

Petelinji boj:

Dva otroka se bijeta (su-vata z rameni) ter pri tem skačeta samo po eni nogi.

VAJE ZA ODPOR VODE

Cilj teh vaj je v tem, da otrok sam občuti, kako se lahko in kako mora pravilno odpraviti od vode, če želi, da bo v plavanju napredoval. Najbolj primerni za pridobivanje občutka za odpor vode so razne oblike tekov, pa tudi druge igre lahko izkoristimo v ta namen. Tudi pri plavalnih gibih moramo otroke opozarjati na pravilno držo rok, da bi bil odpor vode pri odpravljanju čim večji.

Teki:

V vodi do pasu odredimo start in cilj ter tako damo otroku nalogo, da odrejeno progo čimprej preteče. V teku mu dajemo razne naloge: tek s pomočjo rok, brez po-

Kaj bomo gledali v kinu

Kino RADIO

18. in 19. aprila amer. barv. CS film MC KENNINO ZLATO, v režiji J. Lee Thompsona, v glavni vlogi Gregory Peck, ob 17. in 19. uri.

19. aprila amer. barvni film v DEŽELI PALČKOV, v režiji Roberta Stevenson, v glavni vlogi Walter Brennan, ob 15. uri.

20. aprila amer. barvni CS film SPARTAK, v režiji Stanleya Kubricka, v glavni vlogi Kirk Douglas, ob 17. in 20. uri.

21. in 22. aprila amer. barvni film SINOVI MUSKETIRJA ob 17. in 19. uri

23. aprila jug.-nem. barvni CS film WINNETOU IN OLD FIREHAND, v režiji Alfreda Vohrerja, v glavni vlogi Pierre Brice, ob 17. in 19. uri.

24. aprila italij. barv. film ŽENE VLADAJO, v režiji P. F. Kampenile, v glavni vlogi Catherine Spack, ob 17. in 19. uri.

25. aprila amer. barvni film PO SLEDI VELIKE KARAVANE, v režiji Johna Stardjesa, v glavni vlogi Burt Lancaster, ob 17. in 20. uri.

Kino PLAVZ

18. in 19. aprila amer. barvni film SINOVI MUSKETIRJA, ob 18. in 20. uri.

20. in 21. aprila amer. barvni CS film MC KENNINO ZLATO, ob 18. in 20. uri.

22. aprila jug.-nem. barvni CS film WINNETOU IN OLD FIREHAND, ob 18. in 20. uri.

23. in 24. aprila italij.-nem. barvni film DNEVI JEZE, ob 18. in 20. uri.

25. aprila angl. barvni film NEDOLŽNA LJUBEZEN, ob 18. in 20. uri.

Kino DELAVSKI DOM

18. aprila franc. barvni film »HO«, ob 19. uri.

19. aprila amer. barvni film DIM REVOLVERJA, ob 17. uri.

19. aprila amer. barvni CS film SPARTAK, ob 19. uri.

22. aprila amer. barvni film V DEŽELI PALČKOV, ob 17. uri.

22. aprila italij. barvni film DNEVI JEZE, ob 19. uri.

25. aprila amer. barvni film SINOVI MUSKETIRJA, ob 19. uri.

Kino Dovje

18. aprila franc. barvni CS film VRAZJI POZDRAV.

19. aprila franc. barvni film »HO«.

23. aprila amer. barvni film V DEŽELI PALČKOV, ob 17. uri.

23. aprila amer. barvni CS film MC KENNINO ZLATO, ob 19. uri.

25. aprila italij.-nem. barvni film DNEVI JEZE.

Kino KRANJSKA GORA
18. aprila amer. barvni film DIM REVOLVERJA.

23. aprila amer. barvni film SINOVI MUSKETIRJA.

19. aprila italij.-nem. barvni film DNEVI JEZE.

25. aprila amer. barvni film V DEŽELI PALČKOV.

25. aprila amer. barvni CS film MC KENNINO ZLATO.

ZAHVALA

Tovarniškem odboru osnovne organizacije sindikata Železarne se najlepše zahvaljujem za denarno pomoč, ki mi je bila ob smrti mojega moža zelo dobrodošla.

Francka Železnik

ZAHVALA

Tovarniškem odboru osnovne organizacije sindikata Železarne se iskreno zahvaljujem za denarno pomoč.

Ivan Cufer
GPZ

ZAHVALA

Sindikalnemu odboru transportnega oddelka se najlepše zahvaljujem za denarno pomoč v času moje bolezni.

Ivan Jakšič

ZAHVALA

Ob smrti dragega moža in očeta

FRANCA VOVKA

se iskreno zahvaljujem vsem za pomoč v žalostnih dneh. Posebno se zahvaljujem družinam Kokalj, Preskar, Jančič in Kosmač, ki so nam v teh težkih urah stali ob strani, stanovalcem bloka Cesta revolucije 8 ter upravi, uslužbencem, sodelavkam in sodelavcem splošne bolnice Jesenice za denarno pomoč.

Zahvaljujem se sodelavkam trgovskega podjetja Zarja — poslovalnica Novost za venec ter razredničarki tov. Kampičevi, sošolcem in sošolkam 8. razreda osnovne šole Prežihov Voranc za venec in izrečeno sožalje.

Lepa hvala tudi postaji Ljudske milice, Gorski reševalni službi Jesenice ter dr. Sajevcu in dr. Čehu, vsem darovalcem vencev in cvetja ter vsem za denarno pomoč, lastnikom osebnih avtomobilov in vsem, ki so ga spremili na njegovi zadnji poti in nam kakorkoli pomagali.

Zalujoči: žena Jožefa, hčerki Marija in Lidijsa.

ZAHVALA

Ob izgubi dragega moža, očeta in brata ter strica

HERMANA FELDINA

se iskreno zahvaljujem družini Miha Demšarja za vso pomoč v dneh težke izgube, sosedom in vaščanom iz Lipc za cvetje in denarno pomoč, kakor tudi vaščanom Hrušice in DPD Svobodi Hrušica za venec. Zahvaljujem se stanovalcem v vili na Hrušici, voznikom osebnih avtomobilov, vsem darovalcem vencev in cvetja, pevcem — železničarjem za žalostinke ter vsem, ki so z nami sočustvovali, nam izrekli sožalje in ga spremili na zadnji poti.

Zalujoči: žena Karolina, hčerki Hermina, Elvira z družinama, Mirko z družino, vnuki in ostalo sorodstvo.

ZAHVALA

Ob boleči izgubi našega dobrega moža in skrbnega očeta in deda

FRANCA ZVEGLJA

se iskreno zahvaljujem vsem, ki so z nami sočustvovali, se poslovili od njega na domu, počastili njegov spomin, mu poklonili cvetje in vence ter izrekli sožalje. Pri srčna zahvala zdravniku dr. Jensterlu, upravi podjetja, upokojujencem, sodelavcem, kolektivu predelovalnih obratov, sosedom, kadrovskemu sektorju, knjigovodstvu strojno-energetskih obratov in valjarn, pevcem in govornikom ter vsem voznikom osebnih avtomobilov za uslugo.

Vsem za vse iskrena hvala.

Zalujoči: žena Marija, sinova France z ženo, Tine z družino, hčerke Marija, Vinj in Ivanka z družinami in ostalo sorodstvo.

Na osnovi čl. 28 pravilnika o delovnih razmerjih železarne Jesenice dajemo naslednjo

OBJAVO

za prosto delovno mesto v obratu VEN:

vodja priprave dela v VEN, šifra 6604, D4 — 1 oseba

POGOJI:

Za zasedbo navedenega delovnega mesta se zahteva TSS — elektro stroka in 5 let prakse v elektro stroki. Prijave z osnovnimi podatki in podatki o strokovnosti je v roku 8 dni poslati na kadroviski sektor železarne Jesenice.

KADROVISKI SEKTOR

TRIGLAVNI TURNI SMUK

V 13. številki Železarja z dne 3. 4. 1970 smo objavili, da bo triglavski turni smuk v dneh 26. in 27. aprila. Zaradi objektivnih razlogov (nevarnost plazov, neuležan sneg, neprevoznost ceste v Krmo itd.) bomo smuk izvedli v dneh 9. in 10. maja. Podrobnosti o organizaciji in izvedbi smuka bomo objavili naknadno.

Planinsko društvo

Javornik — Koroška Bela
Mojstrana in Martuljk

PREPREČUJMO POŽARE

Oddelak za splošne zadeve skupščine občine Jesenice opozarja občane na nevarnost požarov, ki so zgodaj pomladi zelo pogosti na suhih gozdnih in pašnih površinah.

Občani preprečujte in skrbite zato, da se na teh površinah ne bodo otroci igrali z vžgalicami, kurili in puščali nepogašenega ognja ali na skrivaj kadili. Opozarjate tudi turiste, ki nepremišljeno netijo ogenj, odmetavajo ogorke in tleče vžgalice v suho travo, listje in grmičevje, da je tako nepremišljeno ravnanje najpogostejši vzrok požarov, ki so na omenjenih površinah povzročili že veliko škode.

OPOZORILO!

Vse delovne organizacije in občane — lastnike stanovanjskih stavb, stanovanj, garaž, poslovnih prostorov, odprtih skladišč in manipulativnih prostorov, ki se uporabljajo za gospodarske in druge dejavnosti ter uporabnike stavbnega zemljišča, za katerega je bilo izdano gradbeno dovoljenje — na območju občine Jesenice, ki so zavezanci plačevanja prispevka za uporabo mestnega zemljišča opozarjamo, da morajo na podlagi odloka o prispevku za uporabo mestnega zemljišča prijaviti uporabne površine za odmero prispevka za uporabo mestnega zemljišča. Po odloku bi morali uporabne površine za odmero prispevka za uporabo mestnega zemljišča prijaviti že do 30. januarja 1970. Vse, ki tega še niso storili, opozarjamo, da do 20. aprila 1970 to store.

Obrazce za prijavo dobite pri krajevnih uradih ali v sprejemni pisarni skupščine občine Jesenice.

Prijave je treba vložiti do navedenega roka, sicer se bodo zoper zavezance plačila prispevka sprejele sankcije po določilih 17. člena odloka o prispevku za uporabo mestnega zemljišča.

Istočasno opozarjamo zavezance plačila prispevka za uporabo mestnega zemljišča, da so dolžni vse spremembe pri osnovah za izračun prispevka sproti javljati občinskemu upravnemu organu, pristojnemu za komunalne zadeve, najkasneje v roku 1 meseca po nastali spremembi.

SKUPŠČINA OBČINE JESENICE

ZAHVALA

Ob nenadomestljivi izgubi našega dragega očeta

ALOJZA BORŠNIKA

se iskreno zahvaljujem za dobrohotno pomoč v najhujših urah sosedom, članom predavateljskega zbora in kolektiva ŽIC, kakor tudi učencem II. met. in II. str. razreda TSS.

Najlepša hvala darovalcem številnih vencev in cvetja ter lastnikom osebnih avtomobilov za njihove usluge, kakor tudi godbi in pevcem za ganljive žalostinke.

Prav vsem, ki ste nam stali v žalostnih dneh ob strani, iskrena hvala!

Zalujoči: sin Ivo z ženo Marijo sinkom Lojzkom in hčerko Tanjo.

ZAHVALA

Ob prerani izgubi našega dragega očeta in starega očeta

ANDREJA CUDRA

se najlepše zahvaljujem vsem, ki so se od njega poslovili na domu in mu darovali cvetje.

Iskrena hvala Jožici Železarnikar, ki nam je takoj pomagala v dneh žalosti. Zahvaljujem se tudi Ladotu Pintarju za usluge. Prisrčna hvala sodelavcem ter družinam Jekovec in Bratanič, pevcem za žalostinke ter vsem, ki so ga spremili na zadnji poti.

Zalujoči: sin Andrej z družino, hčerki Liza in Nina z družinama ter ostalo sorodstvo.

moči rok, v čepečem stanju, tek nazaj (s hrbtom proti cilju), tek nazaj brez pomoči rok, tek po vseh štirih in v klečečem stanju. Pri zadnjih treh vajah mora segati voda otroku le do kolen.

Rezanje in tlačenje vode:

Otrok stoji do pasu v vodi in naj skuša z dlanmi vodo »rezati« in »tlačiti«. Pri tlačenju obrne dlan tako, da je pravokotno na površino vode, pri rezanju pa obrne dlan tako, da z najožjim delom dlani navpično prereže vodo. Otrok mora sam občutiti, kakšna je razlika med obema načinoma drsenja dlani skozi vodo.



Veslanje na deskah (slika 4):

Otrok se vleže na večjo desko in z rokami vesla po vodi, podobno kot za veslaj kralja.

VAJE ZA POTAPLJANJE

Tunel:

Na naš znak se mora otrok potopiti in hoditi čepe pod vodo. (Vlak je prišel v tunel). Po nekaj metrih naj se zopet dvigne iz vode. Paziti moramo, da si otrok, ko se dvigne iz vode, ne bo brisal oči in nosu ter si popravil lase. Otrok se mora navaditi, da mu voda sama od sebe ne bo šla v nos, oči, ušesa ali usta.

Povodni mož:

Otroka lovimo na določenem prostoru (smo povodni mož). Da ga ne ulovimo, se reši tako, da se potopi pod vodo.

(Se nadaljuje)

Mednarodni pionirski veleslalom na Spanovem vrhu

Zelo aktiven referat za pionirsko alpsko smučanje pri SD Jesenice je preteklo nedeljo izvedel pod pokroviteljstvom občinskega odbora ZZB NOV Jesenice mednarodni pionirski veleslalom na Spanovem vrhu, posvečen spominu padlih partizanov pod Golico.

Nedelja, ki se je kopala v prijetnem pomladanskem soncu, je privabila na pobočje Spanovega in Črnega vrha mnogo mladih smučarjev in prijateljev bele opojnosti. Nedelja, ki je prijetno presenčila vse, po kislih deževnih in snežnih dneh v minulem tednu, ki so se vlekli tja do sobote. Prav temu neugodnemu vremenu gre verjetno pripisati, da na to tekmovanje niso prišli pričakovani mladi gostje iz Zahomca, Trbiža in Tolmina in je celo vplivalo na udeležbo mladih z območja naše občine.

Organizacija in izvedba tekmovanja je bila v rokah preizkušenih smučarskih delavcev SK Jesenice. Progo, dolgo 450 m s 33 vrati in 150 m višinske razlike je trasiral Jože Klinar — Moko. Starterju Miranu Lakotu pa se je prijavilo 67 pionirk in pionirjev.

Tehnični rezultati: **MLAJSE PIONIRKE** — 14 tekmovalk: 1. Renata Caf, OŠ T. Čufar, 1:14,3, 2. Laut Waltrud, Beljak, 1:16,2, 3. Jožica Košir, OŠ Kr. gora, 1:16,3, 4. Mojca Pesjak, OŠ P. Voranc, 1:18,2, 5. Mojca Legat, OŠ Žirovnica, 1:21,9.

STAREJSE PIONIRKE — 9 tekmovalk: 1. Mojca Polc, OŠ T. Čufar, 1:02,9, 2. Metka Grilc, OŠ T. Čufar, 1:07,2, 3. Slavica Kerec, OŠ P. Voranc, 1:10,5, 4. Branka Hutar, OŠ P. Voranc, 1:18,9, 5. Dubravka Tavčar, OŠ T. Čufar, 1:20,4.

MLAJSI PIONIRJI — 22 tekmovalcev: 1. Sašo Oblak, OŠ P. Voranc, 1:12,7, 2. Žiga Saksida, OŠ T. Čufar, 1:04,7, 3. Robi Bizjak, OŠ Kr. gora, 1:07,4, 4. Tonček Kelbel, OŠ P. Voranc, 1:09,0, 5. Primož Veskočič, OŠ T. Čufar, 1:09,3.

STAREJŠI PIONIRJI — 22 tekmovalcev: 1. Matjaž Šoberl, OŠ T. Čufar, 0:57,9, 2. Robert Fraz, Beljak, 1:03,8, 3. Janez Pesjak, OŠ T. Čufar, 1:04,4, 4. Mirko Sluga, OŠ Kr. gora, 1:05,1, 5. Matjaž Arnez, OŠ P. Voranc, 1:08,3.

EKIPNO: 1. OŠ Prežihov Voranc, 2. OŠ Tone Čufar, 3. OŠ Žirovnica.

Na cilju so tekoče objavljali dosežene rezultate na za to prirejenem panoju, okrog katerega se je z zanimanjem za svoj dosežek nabiralo vedno več mladih tekmovalcev.

Piko na I tega tekmovanja pa so postavili z ekshebijsko vožnjo reprezentanti Jakopič, Gašperšič, Pesjak, Ponikvar, Stravs in drugi kar kaže, da se ob vsaki priliki radi spoprimejo z uro — štoparico. Ob progi pa so jih z zanimanjem občudovali pio-

nirji in pionirke kot svoje vzornike.

Ob 14. uri pa so v hotelu Pod Golico razglasili uradni izid tekmovanja. Tekmovalce in goste iz Beljaka je najprej pozdravil predsednik SD Jesenice Bogo Homovec, v imenu pokrovitelja občinskega odbora ZZB NOV Jesenice pa France Treven, ki se je zahvalil udeležencem in organizatorjem tega že tradicionalnega tekmovanja v spomin na padle borce NOV pod Golico. Delegacija petih pionirjev in pionirk, med katerimi je bila tudi mala Waltrud iz Beljaka, pa je položila vence na spomenik padlim borcem poleg hotela Pod Golico.

Predsednik smučarskega društva Bogomil Homovec pa

je zatem podelil najboljše uvrščenim plakete in diplome. Sašo Oblak pa je za zmagovito ekipo OŠ Prežihov Voranc prevzel lep prehodni pokal, darilo občinskega odbora ZZB NOV Jesenice. Predsednik Beljaka je pozdravil to prireditev z željo nadaljnjega prijateljskega sodelovanja smučarjev obeh dežel in izročil predsedniku Homovcu lepo spominsko darilo beljaškega župana, domačin — predsednik Homovec pa se je v imenu društva enako izkazal gostom iz Beljaka.

Skratka, bila je to lepa spominska smučarska prireditev, ki se jo bomo radi spominjali do prihodnje, ki bo spet na Spanovem vrhu.

— rn

Veterani na Viševniku

Tretjega srečanja smučarjev veteranov se je udeležilo okoli 160 tekmovalcev in tekmovalk ter peščica spremljevalcev in izvajalcev tekem iz blejskega Partizana.

Prireditev je zelo motilo močno sneženje, toda tekmovalno razpoloženje je bilo na višku. Večkrat je bilo slišati: »Tekmo moramo jemati tako kot pred leti, ko je šlo za res.« Najprej so se pomerili smučarji tekači. Zmagovalci v tej kategoriji so postali: do letnika 1920 Matevž Kordež, 2. je naš sodelavec Anton Pogačnik, 3. pa generalni direktor Slovenskih železarn Gregor Klančnik; do letnika 1925 je prvi Jože Katranšek, 2. Janko Lampe. V tretji kategoriji od leta 1926 do 1930 je zmagal Gašper Kordež, drugi je naš sodelavec iz elektro vzdrževanja Anton Preželj, tretji pa je Srečko Grošelj. V najmlajši skupini je zmagal Andrej Erjavec, drugi je znani novinar in humorist Tone Fornezzi, tretji pa Miro Žibert.

Zmagovalke pri ženskah so postale: v I. kategoriji Angela Kordež, v II. kategoriji Štefanija Pogačnik, v III. kategoriji pa Mojstrančanka Mara Rekar.

Večje zanimanje je bilo za veleslalom. Tekmovalci so bili med vrati zelo aktivni. Kljub temu, da so nekateri

prevozili ciljno črto precej upehana. V I. kategoriji do leta 1920 je zmagal naš sodelavec Ciril Praček, drugi je veteran smučarskih skokov Rudi Finžgar, na tretjem mestu pa je ponovno naš sodelavec Jože Košir. V II. kategoriji do letnika 1925 je zmagal eden najboljših alpskih smučarjev vseh časov Tine Mulej, drugi je Marjan Magušar, tretji pa Dominiko Uršič. V III. kategoriji do letnika 1930 je zmagal Matvež Lukanc, drugi je naš sodelavec Ožbi Vister, tretji pa Janez Perko. Med najmlajšimi do letnika 1937 je bil prvi Milan Bernik, drugi Janez Bohinc, tretji pa Ludvik Dornik.

Med ženskami v I. kategoriji do letnika 1925 je zmagala Barbara Adamič, na drugem mestu je naša sodelavka Lojzka Praček, tretja pa Nada Urbar. V kategoriji do letnika 1930 je bila prva Mica Magušar, druga Mili Dornič, tretja Darinka Lukan, do letnika 1942 pa je zmagala Maja Rutar, druga je Slava Zupančič, tretja pa naša sodelavka Danica Benedik.

Ob koncu so se vsi tekmovalci zbrali na skupni večerji na Bledu, kjer so še dolgo v nevezani besedi razpravljali o našem alpskem in tekaškem smučanju.

— ne

ŠAH

Sahisti Svobode Javornik-Koroška Bela pridno delajo. Ta mesec so zaključili rangturnir, ki daje jakostno razvrstitev za leto 1970. Zmagovalec je inž. Noč, sledijo Lavrič, Zorman, Ravnik, Kelbel itd.

Redno igrajo mesečni brzoturnir za brzoturnirski pokal. Po štirih turnirjih vodi Kelbel 33,5 točke pred lanskoletnim zmagovalcem Zormanom 32,5, Ravnikom 30,5,

inž. Nočem 30, Tomšičem 28,5 in Kostanjškom 26,5.

Petega aprila sta se udeležila odprtega mladinskega brzopoteznega prvenstva Slovenije v Mariboru mladince Ivo Kostanjšek in Drago Pančur. Sodelovalo je 40 mladincev (4 I. kat., 15 II. kat., 15 III. kat., 6 IV. kat.). Kostanjšek je v hudi konkurenci dosegel 13., Pančur pa 16. mesto. Mladima igralcema k temu uspehu čestitam.

M. R.

Vsak naj pomaga po svojih močeh

Nekaj mesecev bo preteklo, preden bomo lahko spet gledali zanimive hokejske tekme in druge prireditve na drsališču Podmežakljo. Da bi v tem našli še več užitka kot doslej, je nujno, da si čimprej zgradimo streho nad drsališčem in kasneje tudi dvorano. Zato pomagajmo vsi po svojih možnostih, da bi se ta načrt uresničil.

Od 1. do 14. 4. so prispevke nakazali:

Sindikalni odbor martinarne — prostovoljni prispevki — 455 din, Janez Gasar — hokejist na odsluženju vojaškega roka — 50 din, Anton Grosmajer — 50, Vidá in Olga Frankič — 50, Franc Rozman — 50, Marija Sifer — 50 (vsi Jesenice), Institut za gozdno in lesno gospodarstvo Ljubljana — 500, Bojan Ajdič — 30, Jože Božič — 200 (oba Ljubljana), Gorenjska oblačila Kranj — 2000, Sola za zdravstvene delavce Jesenice — 280, Commerce Ljubljana — 1000, Mlinostroj Domžale — 200, Francka Oman — 2,40 (žabnica), Stanovanjsko podjetje Jesenice — 5000, Delavska enotnost Ljubljana — 10,60, Glasbena šola Jesenice — 630, Kroj Jesenice — 300, Kovinar Jesenice — 5000, Vatrostalna Zenica — PE Jesenice — 2210 din.

Meterja Železarja **TINE MISJAK** in **MARJAN AJDOVEC** — 20, strojni stavci Iztok Pogačnik, Lojze Erjavec, Jože Pogačnik — vsi GT Kranj — 30,—, Tone Plut — GT Kranj 10,—.

Skupno z že prispelimi prispevki in sredstvi, ki so jih odobrila podjetja se je zbralo 136.523,80 din.

Gradbeni odbor se za vse prispevke iskreno zahvaljuje. Svojo pomoč nakazujte na žiro račun gradbenega odbora pri SDK Jesenice — št. 5153-1-278.

Ježica : Jesenice 58 : 51

Na igrišču Partizana na Ježici je bila odigrana prvenstvena tekma republiške košarkarske lige za moške. Zmagali so igralci Ježice z 58:51 (27:25).

V zelo hladnem vremenu, lahko bi rekli zimskem, so mladi Jeseničani pokazali precej dobro igro. V pričetku so celo vodili z 8:2, nato se je na igrišču vse spreobr-

nilo in domačini so popolnoma zasluženoma zmagali. Tekma je bila ves čas precej razburljiva. Naši fantje so zadnjikrat izenačili v 6. minuti drugega polčasa. To je bilo tudi vse, kolikor so mogli v tako težkih pogojih pokazati.

Koše za Jesenice so dosegli: Vauhnik 2, Šarič 2, Jeraj 10, Pirih 1, Dragojevič 1, Božič 16, Bunderle 19.

— ne

Uspeh najmlajših jeseniških gimnastičark

Sredi preteklega tedna je bilo na Jesenicah medobčinsko prvenstvo jeseniške in radovljiške občine za pionirke višjega razreda. Sodelovala je samo vrsta jeseniškega TVD Partizana.

Uvrstitve:

1. Greta Ravnik — 72,2 točk, 2. Irma Vilman — 71,5, 3. Darja Gregorič — 71,3, 4. Milana Ulčar — 65,9, 5. Tatjana Zorko — 64,5.

Na posameznih orodjih so zmagale: preskok — Greta Ravnik — 17,0, gred: Irma Vilman — 18,3, bradlja: Irma Vilman — 18,5, prosta vaja: Greta Ravnik — 19,0.

Kot vrsta so telovadke osvojile 285,5 točk in si tako pridobile pravico sodelovati na slovenskem prvenstvu za njihov razred, ki bo 25. in 26. maja v Ljubljani.

V nedeljo pa je bilo v Ljubljani republiško prvenstvo v gimnastiki za nižji razred pionirk. Sodelovalo je 44 vrst, med temi dve vrsti TVD Partizan Jesenice, ena vrsta TVD Partizan Javornik in ena vrsta osnovne šole Kr. gora.

Na prvenstvu, ki je navdušilo vse gledalce, so pionirke TVD Partizan zasedle 3. mesto. Zaradi spodrsaljaja, ker niso bile pravilno naučene proste vaje, je vsaka pionirka izgubila pol točke in so bile ob prvo mesto. Druga vrsta Jeseničank je bila dvanajsta, Javorničanke in Kranjskogorke pa so se uvrstile na 19. oz. 20. mesto.

Spodrsaljaj v prosti vaji je žal najboljšo Jeseničanko Majo Domjan veljal prvega mesta v končni razvrstitvi. Maja je sicer dobila najvišjo oceno med vsemi na bradlji — 9,8.

Domjanova je ob koncu zasedla 6.—8. mesto, Erjavškova je bila deveta, Grošljeva deseta, Antičeva in Seknetova pa sta se uvrstili do 20. mesta.

To je zelo lep uspeh mladih jeseniških gimnastičark, ki se imajo za svojo dovršenost poleg svojega truda največ zahvaliti vaditeljema Tončki Vavpotičevi in inž. Leonu Mesariču.

—Z.